

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Rapportage Vreemdelingenketen

Periode juli – december 2011

Rapportage

Vreemdelingenketen

Periode juli – december 2011

maart 2012

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1 Toegang en grensbewaking	6
1.1 Instroom Toegang en grensbewaking	7
1.2 Doorstroom Toegang en grensbewaking	7
1.3 Uitstroom Toegang en grensbewaking	7
2 Toelating	10
2.1 Toelating Asiel	11
2.1.1 Instroom Toelating Asiel	11
2.1.2 Doorstroom Toelating Asiel	14
2.1.3 Uitstroom Toelating Asiel	17
2.2 Toelating Regulier	19
2.2.1 Instroom Toelating Regulier	19
2.2.2 Doorstroom Toelating Regulier	23
2.2.3 Uitstroom Toelating Regulier	25
3 Toezicht en handhaving	28
3.1 Instroom Toezicht en handhaving	29
3.2 Doorstroom Toezicht en handhaving	30
3.3 Uitstroom Toezicht en handhaving	30
4 Terugkeer	32
4.1 Instroom Terugkeer	33
4.1.1 Te behandelen zaken voor DT&V	33
4.1.2 Te behandelen zaken voor IOM	34
4.2 Doorstroom Terugkeer	34
4.2.1 In behandeling bij DT&V	34
4.2.2 In behandeling bij IOM	35
4.3 Uitstroom Terugkeer	35
4.3.1 Afgehandelde zaken door DT&V	35
4.3.2 Afgehandelde zaken door IOM	36
4.3.3 Vertrek uit het terugkeerproces	38
5 Opvang	40
5.1 Instroom Opvang	41
5.2 Doorstroom Opvang	41
5.3 Uitstroom Opvang	42
6 Bewaring	44
6.1 Instroom Bewaring	45
6.2 Doorstroom Bewaring	45
6.3 Uitstroom Bewaring	47
7 Bijlage: Toelichting en Terminologie	48
Lijst met afkortingen	58

Inleiding

Voor u ligt de rapportage Vreemdelingenketen (RVK) over de periode juli – december 2011. Deze rapportage beschrijft in hoofdlijnen de resultaten van de Vreemdelingenketen in het tweede halfjaar van 2011 aan de hand van de zes kernactiviteiten in de keten, te weten Toegang en grensbewaking, Toelating asiel en regulier, Toezicht en handhaving, Terugkeer, Opvang en Bewaring. Bij elk van deze kernactiviteiten wordt gerapporteerd over instroom, doorstroom (voorraad of bezetting) en uitstroom.

Het tweede halfjaar van 2011 staat in deze rapportage centraal. Deze wordt steeds afgezet tegen de vergelijkbare periode een jaar eerder, in dit geval het tweede halfjaar van 2010. Indien relevant, zal vergelijking plaatsvinden met het eerste halfjaar van 2011. Dit zal dan worden vermeld.

Ten aanzien van de toekomstige rapportage Vreemdelingenketen wordt alvast het volgende opgemerkt. De gefaseerde implementatie van het nieuwe systeem van de IND, INDIGO, brengt een tijdelijke beperking van de informatievoorziening vanuit de IND met zich mee. De IND kan niet alle cijfers voor de rapportage Vreemdelingenketen in 2012 leveren.

Methodologie

In de voorliggende editie van de RVK is verder gewerkt aan de verbetering van eenduidigheid, herkenbaarheid en leesbaarheid. Evenals in de vorige editie van de rapportage zijn toelichtingen en terminologie opgenomen in een bijlage waardoor de resultaten sneller inzichtelijk zijn en de achtergrondinformatie indien gewenst in de bijlage kan worden opgezocht.

Net als tijdens de vorige editie van de RVK, is in deze editie op tientallen afgerond. Omdat deze afronding standaard is, zijn ten behoeve van de leesbaarheid in deze editie de termen 'circa' en 'ongeveer' bij de cijfers weggelaten. De aantallen tussen nul en vijf worden wegens eventuele herleidbaarheid tot een persoon weergegeven als '<10' en aantallen tussen vijf en tien worden naar boven afgerond tot tien. De afronding op tientallen geldt overigens niet voor de Europese cijfers, daar wordt afgerond op vijftallen.

Bij een afgeronde opsomming, bijvoorbeeld in een tabel, kan het voorkomen dat de (afgeronde) delen niet optellen tot de (afgeronde) som. De opsomming is in dat geval niet kloppend gemaakt om zo dicht mogelijk bij de niet-afgeronde aantallen te blijven. Om dezelfde reden zijn percentages berekend op basis van de desbetreffende niet-afgeronde aantallen.

Hoewel het streven bij het opstellen van de RVK verbetering van de vergelijkbaarheid voorstaat, zowel tussen de RVK en andere rapportages als tussen de onderlinge edities van de RVK, is het altijd zo dat een klein aantal opvoeringen van cijfers over een rapportageperiode nog kan geschieden na het verstrijken van die periode. Waar relevant wordt daarom de peildatum genoemd; de stand van zaken op die datum over de opvoeringen die betrekking hebben op de rapportageperiode. In deze editie komt het ook enkele keren voor dat een ketenpartner registraties over een van de voorgaande rapportageperiodes heeft bijgesteld. In die gevallen is dat opgemerkt in een voetnoot.

Tot slot moet de kanttekening worden geplaatst dat de aantallen en eventuele verbanden tussen de aantallen binnen een proces en tussen de processen niet als cohort kunnen worden benaderd. Waar bijvoorbeeld wordt gerapporteerd over aantallen toelatingsaanvragen en aantallen afgehandelde toelatingsaanvragen, zal het niet altijd om dezelfde procedures gaan. Een aanvraag kan net voor het verstrijken van de rapportageperiode worden ingediend of de behandeling van een aanvraag kan langer duren dan de tijdsperiode van de rapportageperiode. Om die reden worden de aantallen aanvragen en de aantallen afgehandelde aanvragen binnen dezelfde periode niet rechtstreeks met elkaar in verband gebracht.

1

Toegang en grensbewaking

Met het toezicht aan de Nederlandse Schengenbuitengrens wordt getracht illegale immigratie en criminaliteit tegen te gaan. Dit gebeurt door persoonscontroles van vreemdelingen en door controles van hun (hand)bagage.

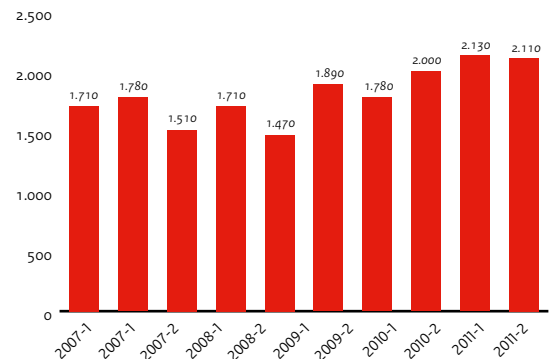
1.1 Instroom Toegang en grensbewaking

Door de controles van de Koninklijke Marechaussee (KMar) en de dienst Zeehavenpolitie van het Regiokorps Rotterdam-Rijnmond (ZHP) aan de Schengenbuitengrenzen op luchthavens en in zeehavens is in het tweede halfjaar van 2011 aan 2.110 vreemdelingen de toegang tot Nederland geweigerd. 2.090 daarvan kwamen voor rekening van de KMar, 20 voor die van de ZHP.

Het aantal toegangswijgeringen in de rapportageperiode is nagenoeg gelijk aan de corresponderende periode in 2010 (in het tweede halfjaar van 2010 werden afgerond 2.000 toegangswijgeringen geregistreerd). Zie grafiek 1.1 voor de ontwikkeling van de aantallen toegangsgeweigerden per halfjaar.

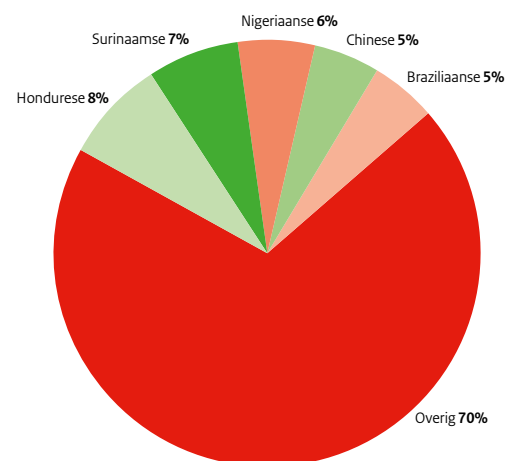
In grafiek 1.2 wordt de top-5 nationaliteiten weergegeven van toegangsgeweigerden die niet direct asiel aanvroegen in het tweede halfjaar van 2011. Daarvan hadden de meesten de Hondurese en Surinaamse nationaliteit.

Met 4.240 toegangsgeweigerden is het jaartotaal over 2011 gestegen met 12% ten opzichte van het jaartotaal over 2010 (3.780). De stijging zit met name in het eerste halfjaar van 2011. Het toegangsproces is een aanbodgestuurd proces. De uitkomsten ervan zijn grotendeels afhankelijk van de hoogte en samenstelling van het passagiersaanbod.

Grafiek 1.1 Overzicht aantal toegangsgeweigerden per halfjaar

Bron: KMar/ZHP

Grafiek 1.2 Top-5 nationaliteiten toegangsgeweigerden (niet direct asiel aangevraagd), 2011-2

Bron: KMar/ZHP

1.2 Doorstroom Toegang en grensbewaking

De doorstroom in het toegangsproces is sneller dan in de meeste andere hoofdprocessen in de Vreemdelingenketen. De aard van de controle aan de grens maakt een snelle (directe) terugkeer mogelijk terwijl de aanwezigheid van meerdere ketenpartners en onderling duidelijke afspraken voor een snelle overdracht zorgen. Er is nauwelijks sprake van een voorraad aan zaken waardoor voorraadcijfers hier niet worden weergegeven.

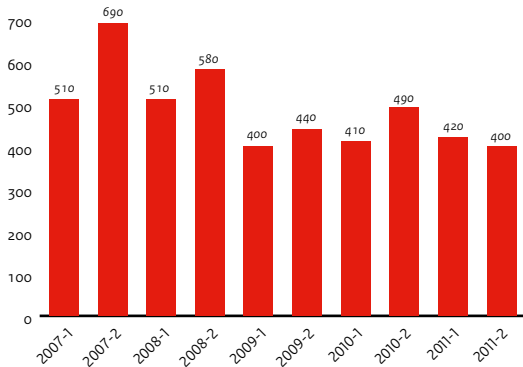
1.3 Uitstroom Toegang en grensbewaking

In het tweede halfjaar van 2011 stroomden 2.000 vreemdelingen het toegangsproces uit. Zij vroegen direct na de toegangswijgering asiel aan of keerden direct terug naar hun land van herkomst of naar een ander land waar toegang was gewaarborgd. Dit is een lichte daling in vergelijking met het tweede halfjaar van 2010, toen 2.050 vreemdelingen uitstroomden.

In het gehele kalenderjaar stroomden 4.070 vreemdelingen het proces Toegang en grensbewaking uit. In het voorgaande jaar waren dat er 3.880 waarmee de uitstroom in 2011 met 5% steeg.

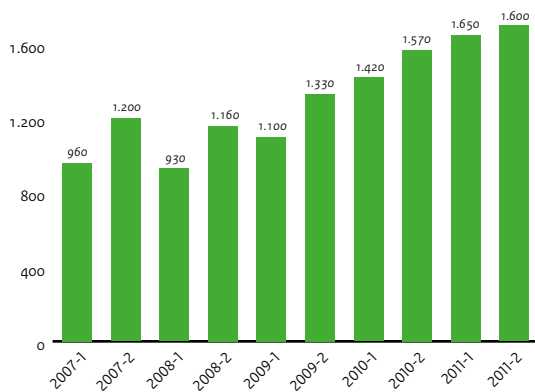
In het tweede halfjaar van 2011, dienden 400 vreemdelingen aan wie aan de Schengenbuitengrens de toegang tot Nederland was geweigerd, direct een asielaanvraag in (20% van alle toegangsgeweigerden in deze rapportageperiode). Zij zijn doorgeleid naar de Immigratie- en

Grafiek 1.3 Overzicht aantal toegangsgeweigerden naar Toelating (Asiel) per halfjaar

Bron: KMar/ZHP

Grafiek 1.4 Overzicht aantal toegangsgeweigerden direct teruggekeerd per halfjaar

Bron: KMar/ZHP

Naturalisatiedienst (IND) voor het proces Toelating Asiel (zie paragraaf 2.1). In het tweede halfjaar van 2010 was dit aantal 490 (24%). Waar het aantal toegangsgeweigerden in het tweede halfjaar van 2011 nagenoeg gelijk blijft, neemt het aantal toegangsgeweigerden dat een toelatingsaanvraag indient in deze rapportageperiode aldus 18% af. Deze ontwikkeling kan meerdere oorzaken hebben die vooral terug te voeren zijn op de intenties van de vreemdelingen zelf, niet op de (aanpassing van de) werkwijze van de KMar of de ZHP. De KMar en ZHP hebben geen invloed op de aantallen vreemdelingen die na een toegangswijering asiel aanvragen. Zie grafiek 1.3 voor de ontwikkeling van het aantal toegangsgeweigerden dat asiel aanvraagt per halfjaar.

Vergeleken met 2010 (890) is het aantal vreemdelingen dat asiel aanvraegt nadat aan hen de toegang tot Nederland was geweigerd in 2011 (820) met 8% afgenomen.

Directe terugkeer aan de Schengenbuitengrens wordt uitgevoerd door de toezichthoudende instantie, zonder tussenkomst van de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V). Dit geldt zowel voor de KMar als voor de ZHP. In het tweede halfjaar van 2011 zijn 1.600 vreemdelingen (een aandeel van 80%) die aan de Schengenbuitengrens zijn geweigerd, direct teruggekeerd naar het land van herkomst of vertrokken naar een ander land waar toegang is gewaarborgd (zie paragraaf 4.1). In het tweede halfjaar van 2010 waren dit er 1.570, een aandeel van 76%. Het aantal direct teruggekeerden steeg daarmee ten opzichte van het tweede halfjaar van 2010 met 2%, een trend die zich langere tijd voordoet. In grafiek 1.4 wordt het overzicht per halfjaar getoond.

In het gehele jaar 2011 namen de directe uitzettingen na toegangswijering met 9% toe, van 2.990 in 2010 naar 3.250 in 2011.

Over de afgelopen drie jaar is de verhouding tussen de twee groepen grensgeweigerden gewijzigd. Het aantal vreemdelingen dat asiel aanvraagt na de weigering lijkt gestaag te dalen en het aantal dat dit niet doet, neemt over de hele linie toe. Met de toename van deze laatste categorie neemt ook het aantal directe terugkeerders, de vreemdelingen die na een weigering direct worden 'verwijderd', toe. De beide trends hangen sterk samen omdat het makkelijker is deze vreemdelingen direct te laten terugkeren.

2

Toelating

De doelstelling van het toelatingsproces is om binnen de gestelde termijnen te beslissen over een aanvraag voor een verblijfsvergunning. De vreemdelingenketen streeft naar een gereguleerde toelating van vreemdelingen tot Nederland, op een maatschappelijk verantwoorde wijze, die recht doet aan de belangen van de vreemdelingen en aan de belangen van Nederland.

2.1 Toelating Asiel

2.1.1 Instroom Toelating Asiel

Asielinstroom in Nederland

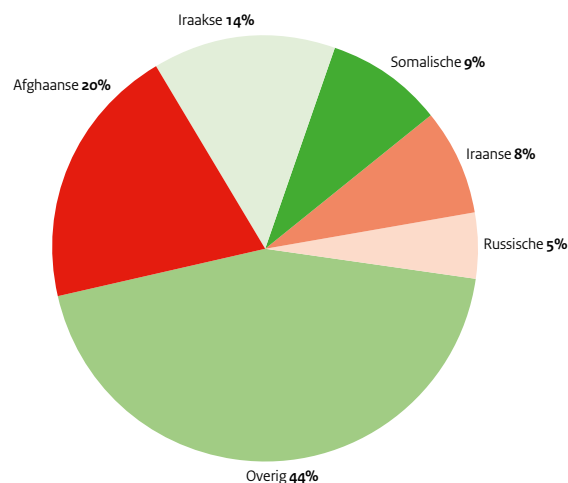
De asielinstroom in Nederland bestaat uit het aantal eerste, tweede en volgende aanvragen. Deze aanvragen worden in de achtdaagse Algemene Asielprocedure (AA) in behandeling genomen. Een uitzondering hierop vormen de aanvragen voor kinderen die in Nederland zijn geboren uit ouders die een asielprocedure hebben lopen. Hun aanvragen worden buiten de AA om in behandeling genomen.

Het aantal eerste asielaanvragen dat in het tweede halfjaar van 2011 in behandeling werd genomen (5.880) is met 15% gedaald ten opzichte van het aantal in het tweede halfjaar van 2010 (6.930). In grafiek 2.1 wordt weergegeven wat de belangrijkste herkomstlanden waren van de asielzoekers die in het tweede halfjaar van 2011 een eerste asielverzoek indienden.

In jaarcijfers uitgedrukt is het aantal eerste aanvragen in 2011 ten opzichte van 2010 met 13% gedaald. In 2011 werden in totaal 11.590 eerste asielaanvragen ingediend, in 2010 waren dit er nog 13.330. De daling is vooral gelegen in de daling van het aantal nareizigers uit Somalië en de daling van de instroom vanuit Somalië in het algemeen. Het aantal eerste aanvragen van Afghanen neemt echter toe. Vanwege de situatie in Afghanistan zijn specifieke groepen aangewezen waarvoor speciaal beleid geldt. Daarnaast is de veiligheidssituatie in Afghanistan verslechterd. Beroepen op artikel 15c Kwalificatierichtlijn komen om die reden ook vaak voor bij (zowel eerste als tweede en volgende) asielaanvragen van Afghaanse vreemdelingen.

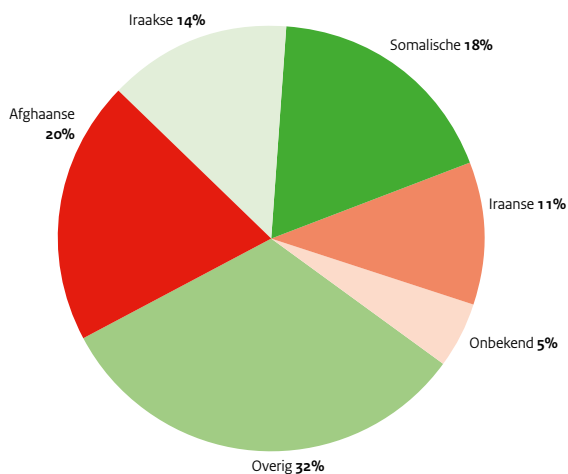
Het aantal in behandeling genomen tweede- en volgende asielaanvragen bedroeg in het tweede halfjaar van 2011 1.630 zaken. Een stijging van 76% ten opzichte van dezelfde periode in 2010, toen 920 zaken in behandeling werden genomen. Ook ten opzichte van heel 2010 is het aantal aanvragen in het kalenderjaar 2011 met 68% sterk toegenomen. Het hogere aantal tweede en volgende aanvragen werd in het eerste halfjaar nog deels veroorzaakt door het in behandeling nemen van asielprocedures waarbij eerder een claimprocedure op Griekenland was gelegd. In het tweede halfjaar van 2011 is een stijging over de hele linie van het aantal tweede en volgende aanvragen te zien. Deze stijging is deels te verklaren door de inwerkingtreding van nieuw beleid voor vreemdelingen met de Somalische nationaliteit en de beëindiging van het vertrekmoratorium. Somaliërs die waren uitgeprocedeerd en onder het vertrekmoratorium vielen, konden opnieuw een asielaanvraag indienen op basis van het nieuwe beleid. Daarnaast is ook het aandeel tweede en volgende aanvragen van vreemdelingen met de Afghaanse nationaliteit hoog. Zie grafiek 2.2 voor de verdeling van de herkomstlanden van de aanvragers van tweede en volgende asielaanvragen in het tweede halfjaar van 2011.

Dit brengt het totaal aantal in behandeling genomen asielaanvragen (de asielinstroom) in het tweede half jaar van 2011 op 7.510 zaken (zie grafiek 2.3). Dat is een daling van 4% ten opzichte van het tweede

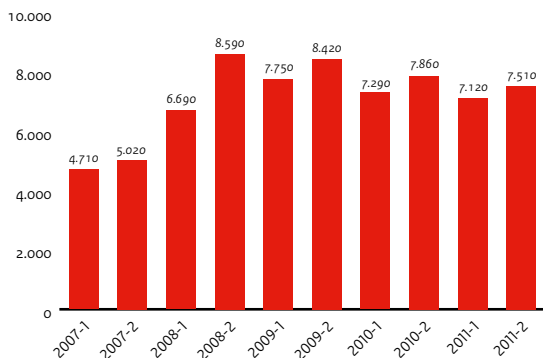
Grafiek 2.1 Top-5 nationaliteiten 1e asielaanvraag, 2011-2

Bron: IND

Grafiek 2.2 Top-5 nationaliteiten 2e en volgende asielaanvragen, 2011-2

Bron: IND

Grafiek 2.3 Overzicht aantal in behandeling genomen asielaanvragen (asielinstroom) per halfjaar

Bron: IND

halfjaar van 2010. Over heel 2011 is het aantal in behandeling genomen asielaanvragen met 3% gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar.

Verbeterde asielprocedure

De verbeterde asielprocedure trad op 1 juli 2010 in werking. In het tweede halfjaar van 2011 zijn 7.370 aanvragen in de achtdaagse Algemene Asielprocedure (AA) in behandeling genomen. Hiervan zijn 4.270 aanvragen in de AA afgehandeld, oftewel 58%. Dat is een stijging van 9 procentpunten ten opzichte van dezelfde periode in 2010, toen 3.780 aanvragen in de AA werden afgehandeld, en dat toen een aandeel van 49% vertegenwoordigde. De 4.270 aanvragen die in de rapportageperiode in de AA zijn afgehandeld betroffen 2.790 afwijzingen (65%) en 1.480 inwilligingen (35%). De overige 3.100 aanvragen (42% van het totaal) stroomde door naar de Verlengde Asielprocedure (VA). In tabel 2.1 is een overzicht opgenomen van het aantal asielaanvragen dat in de AA-procedure is afgehandeld, naar soort afhandeling en per halfjaar.

Tabel 2.1 Verbeterde asielprocedure: afhandelingen in de AA¹ per halfjaar

1. Verbeterde asielprocedure	2010-1		2010-2		2011-1		2011-2	
asielverzoeken in behandeling genomen	6.720	100%	7.710	100%	6.950	100%	7.370	100%
waarvan in AA afgehandeld	1.970	29%	3.780	49%	3.720	54%	4.270	58%
waarbij afgewezen	950	14%	1.650	21%	2.070	30%	2.790	38%
waarbij ingewilligd	1.020	15%	2.140	28%	1.660	24%	1.480	20%
waarvan naar VA voor behandeling	4.750	71%	3.930	51%	3.230	46%	3.100	42%

Bron: IND

In de brief² van 17 oktober 2011 zijn de eerste bevindingen gemeld van de nieuwe werkwijze. Daarin is aangegeven dat in de reguliere rapportage Vreemdelingenketen verdere melding gemaakt zal worden van de resultaten.

Asielinstroom in Europa

In de eerste negen maanden van 2011 werden in de EU 206.720 asielaanvragen ingediend³. De top-3 bestemmingslanden werd gevormd door Frankrijk, Duitsland en België (zie grafiek 2.4 en tabel 2.2). De top-10 bestemmingslanden ontvingen samen 91% van het totaal aantal aanvragen. Nederland stond op de zevende plaats met een aandeel van 5% van het totaal (zie tabel 2.2, kolom aantal asielaanvragen). Ten opzichte van geheel 2010 daalde Nederland in deze lijst één plaats.

¹ De periode 2010-1 is ter vergelijking opgenomen in de tabel. De procedures heetten toen niet AA en VA en waren niet hetzelfde ingedeeld.

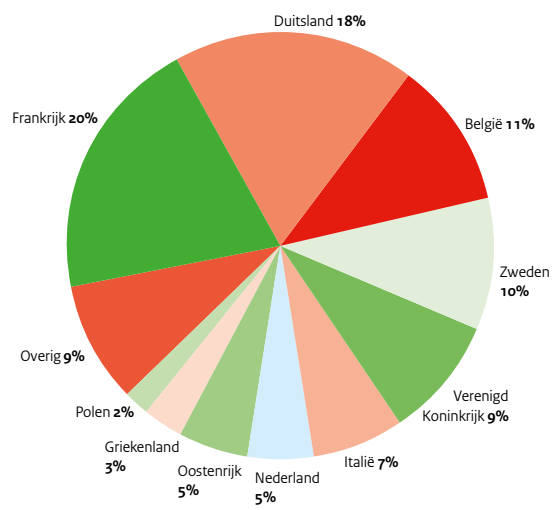
² Kamerstukken II, 2011-12, 19 637, nr.1460

³ Cijfers volgens de door Eurostat opgestelde en geharmoniseerde definities, over de totale asielinstroom (eerste, tweede en volgende aanvragen) van vreemdelingen van buiten de EU (derdelanders). Er wordt niet apart over eerste en tweede en volgende aanvragen gerapporteerd omdat een aantal EU-lidstaten daartoe nog niet in staat is. De Europese cijfers lopen altijd enige maanden achter bij de nationaal beschikbare gegevens. Daarom wordt hier een overzicht gegeven van de instroom van asielaanvragen in de EU in de eerste negen maanden van 2011.

Tabel 2.2 Asielinstroom in de EU 2011 t/m september

Asielaanvragen in de EU 2011 t/m september						
EU-lidstaat	aantal asiel- aanvragen	% asiel v/h totaal	inwoners (miljoen)	% inwoners v/h totaal	asiel- aanvragen per 1.000 inwoners	
1 Frankrijk	41.910	20%	65,1	13%	0,64	
2 Duitsland	36.230	18%	81,8	16%	0,44	
3 België	22.860	11%	11,0	2%	2,09	
4 Zweden	20.030	10%	9,4	2%	2,13	
5 Verenigd Koninkrijk	19.420	9%	62,4	12%	0,31	
6 Italië	15.045	7%	60,6	12%	0,25	
7 Nederland	10.985	5%	16,7	3%	0,66	
8 Oostenrijk	10.365	5%	8,4	2%	1,23	
9 Griekenland	6.915	3%	11,3	2%	0,61	
10 Polen	4.755	2%	38,2	8%	0,12	
11 Spanje	2.770	1%	46,2	9%	0,06	
12 Denemarken	2.715	1%	5,6	1%	0,49	
13 Finland	2.095	1%	5,4	1%	0,39	
14 Malta	1.715	1%	0,4	0%	4,11	
15 Luxemburg	1.560	1%	0,5	0%	3,05	
16 Cyprus	1.345	1%	0,8	0%	1,67	
17 Roemenië	1.140	1%	21,4	4%	0,05	
18 Hongarije	1.120	1%	10,0	2%	0,11	
19 Ierland	1.005	0%	4,5	1%	0,22	
20 Bulgarije	685	0%	7,5	1%	0,09	
21 Tschjechië	565	0%	10,5	2%	0,05	
22 Litouwen	350	0%	3,2	1%	0,11	
23 Slowakije	340	0%	5,4	1%	0,06	
24 Slovenië	280	0%	2,1	0%	0,14	
25 Letland	275	0%	2,2	0%	0,12	
26 Portugal	185	0%	10,6	2%	0,02	
27 Estland	60	0%	1,3	0%	0,04	
Totaal	206.720	100%	502,5	100%	0,41	

Bron: Eurostat

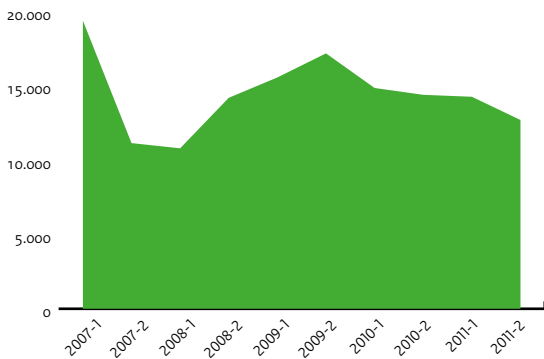
Grafiek 2.4 Top-10 lidstaten asielaanvragen in de EU, 2010

Bron: Eurostat

In de eerste negen maanden van 2011 werden in de EU als geheel de meeste asielaanvragen ingediend door Afghanen (10%), burgers van de Russische federatie (6%), Irakezen (6%), Pakistanen (5%), Iraniërs (4%). Somaliërs dienden ook 4% van de aanvragen in. Ter vergelijking: in Nederland werden in de eerste negen maanden van 2011 de meeste asielaanvragen door Afghanen (16%), Irakezen (15%) en Somaliërs (14%) ingediend.

Het aantal Afghanen dat in de eerste negen maanden van 2011 asiel aanvroeg in de EU is 20.260. Het vaakst deden zij dit in Duitsland (31%), gevolgd door Zweden (14%), België (12%) en Oostenrijk (12%). Het aantal Irakezen dat in deze negen maanden in de EU asiel aanvroeg bedroeg 11.525. Ook daarvan ging het merendeel naar Duitsland (41%). België, Nederland en Zweden ontvingen daarop de meeste aanvragen (samen 39%).

In de eerste negen maanden van 2011 ontving Malta de meeste asielaanvragen per 1.000 inwoners (4,1), gevolgd door Luxemburg (3,0), Zweden (2,1) en België (2,1). Nederland staat in deze rangschikking op de zevende plaats met 0,7 asielaanvragen per 1.000 inwoners. In het gehele jaar 2010 was het aantal asielaanvragen dat in Nederland per 1.000 inwoners werd ingediend 0,9. Nederland stond daarmee ook toen op de zevende plaats in deze rangschikking (zie tabel 2.2 laatste kolom). De meeste asielaanvragen per inwonertal in het gehele kalenderjaar 2010 werden ingediend in Cyprus (3,6 per 1.000 inwoners), Zweden (3,4 per 1.000) en België (2,4 per 1.000).

Grafiek 2.5 Overzicht voorraad Asiel, Asiel Beroep en Asiel Hoger Beroep per halfjaar

Bron: IND/Rvdr/RvS

2.1.2 Doorstroom Toelating Asiel

In grafiek 2.5 wordt de ontwikkeling van de asielvoorraad, inclusief de asielzaken beroep en hoger beroep, gedurende de afgelopen jaren getoond.

Doorstroom Asiel bij de IND

Het totale aantal asielaanvragen dat eind december 2011 nog bij de IND in behandeling was, bedroeg 6.620. Daarmee is de voorraad gedaald met 16% ten opzichte van het aantal aanvragen eind december 2010. Binnen de totale voorraad daalde het aantal aanvragen voor een Verblijfsvergunning Asiel (VVA) voor bepaalde tijd met 15%; van 5.180 zaken aan het einde van het tweede halfjaar 2010 naar 4.490 zaken aan het einde van de huidige rapportageperiode.

De invoering van de verbeterde asielprocedure op 1 juli 2010 heeft invloed op de voorraad asielzaken. Inmiddels wordt ruim de helft van de asielaanvragen binnen acht werkdagen afgehandeld. Daarnaast heeft de wet dwangsom invloed op de afhandeling van zaken: de IND wil voorkomen dat zaken over de wettelijke beslistermijn heen gaan, en hanteert daarbij een streeftermijn die ruim binnen de wettelijke termijn ligt. Tot slot is zaakverantwoordelijk werken ingevoerd, waarbij één beslismedewerker verantwoordelijk is voor de afhandeling van een aanvraag. Dat voorkomt onnodige dossieroverdracht.

Ook het aantal aanvragen voor een Verblijfsvergunning Asiel voor onbepaalde tijd daalde in deze rapportageperiode. De reden daarvoor is een lager aantal verleningen voor de vergunning voor bepaalde tijd in de afgelopen jaren. Eind december 2011 bedroeg deze voorraad nog 2.080 aanvragen, een daling van 21% ten opzichte van december 2010.

De voorraad Dublinclaims daalde van 3.680 zaken eind december 2010 naar 1.640 zaken eind december 2011, een daling van 55%. Omdat Dublinoverdrachten op Griekenland lange tijd zijn aangehouden, is de voorraad vanaf 2008 sterk opgelopen. Vanwege de uitspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) op 21 januari 2011 in de zaak *M.S.S. vs. België en Griekenland* zijn asielzoekers ten aanzien van wie een Dublinclaim was gelegd bij Griekenland, alsnog opgenomen in de nationale asielprocedure en zijn openstaande claimprocedures bij Griekenland ingetrokken. De voorraad Dublinclaims is daardoor weer genormaliseerd.

Beroepszaken Asiel bij de Vreemdelingenkamers

Instroom

Het totale aantal asielzaken (beroepen en voorlopige voorzieningen) dat in het tweede halfjaar van 2011 bij de Vreemdelingenkamers in behandeling is genomen (7.600), is nagenoeg gelijk aan het aantal ingestroomde beroepszaken in het tweede halfjaar van 2010 (7.640).

In geheel 2011 werden 14.730 asielzaken (beroepen en voorlopige voorzieningen van de AA-, de VA- en de Dublinzaken tezamen) bij de Vreemdelingenkamers in behandeling genomen. In 2010 waren dat er 15.880 waarmee de instroom aan asielzaken bij de Vreemdelingenkamers met 7% afnam.

De in behandeling genomen beroepszaken die voortkomen uit de

AA-procedures (3.840) zijn in het tweede halfjaar van 2011 met 70% toegenomen ten opzichte van dezelfde periode van 2010 (2.260 zaken). Deze toename is te verklaren door het hogere afdoeningspercentage van AA-procedures bij de IND. Daarnaast, zo blijkt uit tabel 2.1, is het aantal afwijzingen in de AA-procedure toegenomen. In circa 80% van deze afwijzingen tekende een vreemdeling in 2011 een beroep aan.

Verder daalde de instroom van het aantal beroepszaken dat voortkomt uit de VA-procedure (2.900) met 16% ten opzichte van de vergelijkbare periode in 2010 (3.460) zaken). Dit kan deels verklaard worden door het hogere aantal procedures dat in de AA wordt afgehandeld dan in het tweede halfjaar van 2010 en daarmee niet hoeft door te stromen naar de VA-procedure. In 93% van de afwijzingen van de asielaanvraag in de VA-procedure werd in 2011 beroep aangetekend.

Tot slot bestond de instroom bij de Vreemdelingenkamers uit 870 beroepszaken naar aanleiding van een Dublinclaim waarmee het met meer dan 50% afnam ten opzichte van dezelfde periode in 2010 (1.920 zaken). In 64% van de afwijzingen van de asielaanvraag op grond van een succesvolle Dublinclaim werd in 2011 beroep aangetekend.

Uitstroom

De Vreemdelingenkamers handelden in het tweede halfjaar van 2011 in totaal 7.940 asielzaken af. In het tweede halfjaar van 2010 waren dat er 8.700 waarmee het aantal in de huidige rapportageperiode met 18% daalde.

In 2011 als geheel werden door de Vreemdelingenkamers 16.130 asielzaken (beroepen en voorlopige voorzieningen) afgehandeld. Daarmee daalde het aantal met 6% ten opzichte van 2010. Toen werden 17.210 asielzaken in beroep (inclusief vovo's) afgehandeld. Deze daling van 6% bij de uitstroom is vrijwel gelijk aan de daling van de instroom van deze zaken in de rapportageperiode (die was 7%).

Deze uitstroom bestond voor het grootste deel, 3.760, uit zaken die voortkomen uit de AA-procedure. Dit aantal afgehandelde AA-zaken steeg in de rapportageperiode met 71%, vrijwel gelijk aan de instroom van deze zaken in de rapportageperiode.

Een ander deel van de uitstroom betrof 3.290 beroepszaken voortkomend uit de VA-procedure. Het aantal daalde daarmee met 24% ten opzichte van de vergelijkbare periode in 2010.

De uitstroom van het aantal afgehandelde beroepszaken naar aanleiding van een Dublinclaim (890) lag 70% lager door de significant lagere instroom van Dublinzaken.

Voorraad

Op 1 januari 2012 bedroeg de totale voorraad asielzaken 4.550 zaken. Ten opzichte van de voorraad op 1 januari 2011 is deze voorraad met 24% afgenomen. Dit is te verklaren door de inmiddels afgehandelde Dublinprocedures die zich op 1 januari 2011 in afwachting van een EHRM uitspraak nog in deze voorraad bevonden. De vreemdelingenkamers hebben gezien de doorlooptijd van een asielzaak de instroom nagenoeg bij kunnen houden.

Op 1 januari 2012 bestond de voorraad asielzaken bij de Vreemdelingenkamers uit 770 AA-beroepszaken, uit 3.410 VA-beroepszaken en 370 Dublinzaken in beroep.

Hoger beroepszaken Asiel bij de Raad van State

Instroom

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling) heeft in het tweede halfjaar van 2011 in totaal 2.300 asielzaken in hoger beroep (hoofdzaken⁴ AA en VA en tevens voorlopige voorzieningen), inclusief hoger beroepen naar aanleiding van een Dublinclaim, in behandeling genomen. In het tweede halfjaar van 2010 ontving de Afdeling 2.650 asiel hoger beroepszaken. Dit is een daling van 13% in deze rapportageperiode.

Wordt naar het gehele jaar gekeken, dan blijkt dat zich in 2011 (5.350 zaken) een stijging van 7% van de instroom aan asielzaken in hoger beroep heeft voorgedaan ten opzichte van 2010 (5.000 zaken). Daarbinnen steeg het aantal AA-zaken met 103% (van 760 in 2010 naar 1.540 in 2011) en nam het aantal ingestroomde VA-asielzaken in hoger beroep met 35% af (van 4.240 in 2010 naar 3.810 in 2011).

Er is een significante verandering in de samenstelling van het aanbod asielzaken in deze rapportageperiode: de verhouding in het aanbod van de AA-procedure versus VA-procedure was in de vergelijkbare periode in 2010 nog 17% ten opzichte van 83%. In de huidige rapportageperiode is de verhouding 38% ten opzichte van 62%. Over geheel 2011 is sprake van meer dan een verdubbeling van het aanbod van AA-zaken in hoger beroep. Het feit dat de samenstelling van het aanbod wijzigt, heeft gevolgen voor de doorlooptijden (zie hieronder bij uitstroom).

In het tweede halfjaar van 2011 bestond 870 van de hoger beroepen uit AA-zaken. Dit houdt een stijging in van 91% met de vergelijkbare rapportageperiode in 2010, toen er 450 van dergelijke zaken instroomden.

1.440 hoger beroepen van de instroom in het tweede halfjaar van 2011 bestond uit VA-zaken. Hier is sprake van een daling, en wel met 35% vergeleken met het tweede halfjaar van 2010 toen 2.190 VA-beroepszaken bij de Afdeling instroomden. Dit komt doordat het afdoeningspercentage van AA-procedures bij de IND steeg en het aantal zaken dat wordt doorgezonden naar de VA in de afgelopen rapportageperiodes is afgenomen.

In absolute aantallen zijn er bij de Afdeling in de vergelijkbare periode 410 AA-zaken meer en 760 VA-zaken minder ontvangen.

Uitstroom

De Afdeling heeft in het tweede halfjaar van 2011 in totaal 2.600 zaken (inclusief hoger beroep naar aanleiding van een Dublinclaim) afgehandeld. Dit betekent een toename van 35% van het totaal aantal afgehandelde asielzaken ten opzichte van dezelfde periode in 2010. In het tweede halfjaar van 2010 werden in totaal 1.930 asielzaken afgehandeld. In het kalenderjaar 2011 steeg de uitstroom van de asielzaken in hoger beroep bij de Afdeling significant (34%) ten opzichte van 2010, van 3.920 naar 5.230.

⁴ De Dublinzaken zijn in de cijfers van de Raad van State niet te isoleren.

Het aantal afgehandelde asielzaken in deze rapportageperiode bestond uit 630 AA-zaken. In het tweede halfjaar van 2010 waren dat er 400 vanuit de AA-procedure (inclusief nog AC-procedures van vóór de invoering van de verbeterde asielprocedure per 1 juli 2010) hetgeen een stijging van 58% inhoudt.

De gemiddelde doorlooptijd voor hoofdzaken AA-procedure (dus exclusief voorlopige voorzieningen) in 2011 was 10 weken ten opzichte van 12 weken in 2010.

In het tweede halfjaar van 2011 bestond de uitstroom uit 1.970 VA-zaken, waar dit in het tweede halfjaar van 2010 1.540 was. De uitstroom van VA-zaken in hoger beroep steeg daarmee met 29% ten opzichte van het tweede halfjaar van 2010.

De gemiddelde doorlooptijd voor hoofdzaken VA-procedure in 2011 was 26 weken ten opzichte van 15 weken in 2010. De doorlooptijd van de VA-procedure is in 2011 ondermeer beïnvloed door het afdoen van 450 zaken (eerder aangehouden vanwege gestelde prejudiciële vragen) met betrekking tot Dublinclaims (Griekenland). Ook is de verschuiving van de samenstelling in het aanbod van zaken van VA- naar AA-zaken van invloed geweest. De Afdeling hanteert in AA-zaken een kortere streeftermijn voor wat betreft de maximale doorlooptijdtermijn waardoor de doorlooptijden van de VA-procedures onder druk komen te staan.

Voorraad

Hoewel er, gedurende de laatste 6 maanden van 2011, een lichte daling in instroom te zien was, is het totaalaanbod asiel in 2011 hoger dan verwacht en overtrof de instroom de laatste maanden van 2011 de (eveneens) verhoogde uitstroom. Hierdoor is de onderhanden werkvoorraad asielzaken in hoger beroep gestegen. Op 1 januari 2012 bedroeg de totale voorraad hoger beroep asiel 1.900 zaken. Op 1 januari 2011 bedroeg dit aantal nog 1.790 zaken, een stijging van 6% in de huidige rapportageperiode. Door de stijging komen de doorlooptijden onder druk te staan. Daarom streeft de Afdeling ernaar de werkvoorraad weer naar een gewenst niveau terug te brengen.

Op 1 januari 2012 betrof de voorraad in hoger beroep bij de Afdeling 550 AA-zaken en 1.360 VA-zaken.

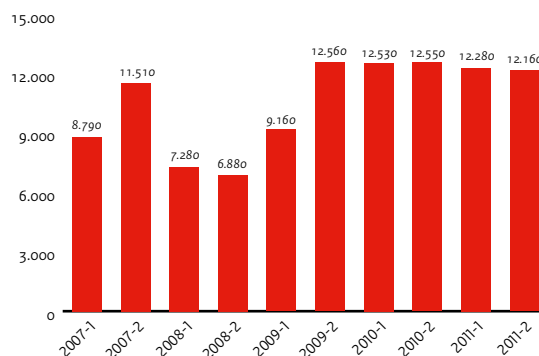
2.1.3 Uitstroom Toelating Asiel

In het tweede halfjaar van 2011 zijn bij de IND in totaal (VVA's bepaalde tijd en VVA's onbepaalde tijd) 12.160 aanvragen voor asiel afgehandeld (zie grafiek 2.6). Sinds het tweede halfjaar van 2010 daalt de totale uitstroom licht. Ten opzichte van die vergelijkbare rapportageperiode in 2010 bedraagt de afname 3%.

Verblijfsvergunning Asiel voor bepaalde tijd

Van de 12.160 afgehandelde aanvragen betrof het in 9.580 gevallen een aanvraag voor bepaalde tijd. Ten opzichte van dezelfde periode in 2010 betreft dit een daling van 2% (toen werd in 9.820 aanvraagprocedures voor een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd een beslissing genomen).

In heel 2011 gaat het om 19.070 afgehandelde aanvragen hetgeen een daling van 4% inhoudt met het aantal afgehandelde aanvragen voor deze verblijfsvergunning voor bepaalde tijd in 2010 (19.830).

Grafiek 2.6 Overzicht aantal afgehandelde VVA-aanvragen totaal per halfjaar

Bron: IND

Van de afgehandelde aanvragen werd 88% binnen de wettelijke termijn beslist.

In 41% van de afgehandelde aanvragen in het tweede halfjaar van 2011 werd positief beslist. Dit is een daling van 5 procentpunten ten opzichte van zowel het percentage inwillingen in de tweede helft van 2010 als in de eerste helft van 2011. Deze daling is deels te verklaren door het lagere aantal nareiszaken van Somaliërs wier asielaanvragen een hoog inwilligingspercentage kenden.

Het aantal inwillingen van de Verblijfsvergunning Asiel voor bepaalde tijd in het tweede halfjaar van 2011 bedroeg 3.970, een daling van 12% ten opzichte van dezelfde periode in 2010 (4.540).

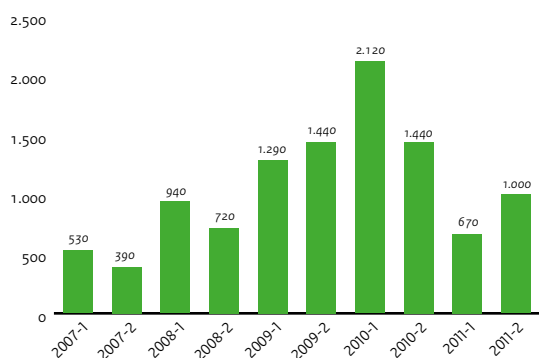
Het jaartotaal van deze inwillingen daalde met 4% (van 8.700 in 2010 naar 8.380 in 2011).

Er is een toename zichtbaar in het aantal verleende vergunningen op grond van artikel 3 EVRM. Deze is te verklaren door het hogere aantal verleende vergunningen aan Afghanen. Het aantal inwillingen voor de afgeleide vergunning (waar nareis in het kader van asiel onder valt) vertoont een significante daling. Deze wordt veroorzaakt door het lagere aantal vergunningen aan Somaliërs op deze grond (zie tabel 2.3).

Tabel 2.3 Afgehandelde aanvragen asiel voor bepaalde tijd naar soort beslissing per halfjaar

Periode	2008-1	2008-2	2009-1	2009-2	2010-1	2010-2	2011-1	2011-2
VVA-bepaalde tijd ingewilligd	3.070	3.070	3.500	5.000	4.160	4.540	4.400	3.970
wv. Verdragsvluchteling	390	210	310	440	410	490	470	360
wv. 3 EVRM	870	920	1.270	2.130	2.140	2.270	2.580	2.630
wv. Humanitair	100	130	160	200	170	140	170	200
wv. Bijzondere hardheid	1.370	1.260	1.000	1.090	130	50	120	50
wv. Afgel.stat. Echtgenoot/Minderj. kind	300	500	720	1.070	1.190	1.470	990	660
wv. Afgel.stat. Partner/Meerderj. kind	40	40	40	70	110	110	70	80
wv. Niet gespecificeerd	<10	10	10	10	10	<10	<10	10
Afwijzingen VVA-bepaalde tijd	2.890	2.780	4.400	5.370	5.340	4.990	4.880	5.340
Overige afdoeningen	710	380	490	510	500	300	210	270
Totaal afgehandelde VVA-bepaalde tijd	6.660	6.230	8.400	10.880	10.000	9.820	9.490	9.580

Bron: IND

Grafiek 2.7 Overzicht aantal afgewezen asielaanvragen o.g.v. Dublin per halfjaar

Bron: IND

Verblijfsvergunning Asiel voor onbepaalde tijd

In het tweede halfjaar van 2011 is het aantal afgehandelde aanvragen voor de VVA voor onbepaalde tijd voor het eerst, sinds 2009, met 6% afgenomen, van 2.710 in het tweede halfjaar van 2010 naar 2.560 in deze rapportageperiode. Dit is te verklaren door het lagere aantal aanvragen in 2011.

Afwijzingen Asiel op grond van Dublinclaim

In de tweede helft van 2011 is in het kader van het Programma Stroomlijning Toelatingsprocedures een maatregel genomen om Dublin-procedures te versnellen. De maatregel heeft geresulteerd in kortere doorlooptijden in Dublin-zaken. Het aantal afwijzingen op grond van Dublin is in de tweede helft van 2011 gestegen met 50% ten opzichte van het eerste halfjaar van 2011 (zie grafiek 2.7). Deze stijging is mogelijk een (tijdelijk) effect van de ingevoerde maatregel.

Uitgenodigde Vluchtelingen

Tijdens de rapportageperiode hebben 330 uitgenodigde vluchtelingen een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd gekregen. Hierdoor zijn in 2011 in totaal 590 vergunningen voor uitgenodigde vluchtelingen verleend. Hiermee is voldaan aan de afspraak om in de afgelopen vier jaar (2008 tot en met 2011) 2.000 personen op te nemen. Voor de komende beleidsperiode 2012-2015 wordt wederom een quotum gehanteerd van gemiddeld 500 uitgenodigde vluchtelingen per jaar⁵.

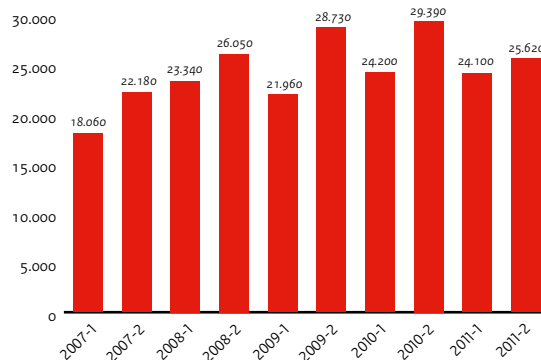
2.2 Toelating Regulier

2.2.1 Instroom Toelating Regulier

Aanvragen Machtiging tot voorlopig verblijf

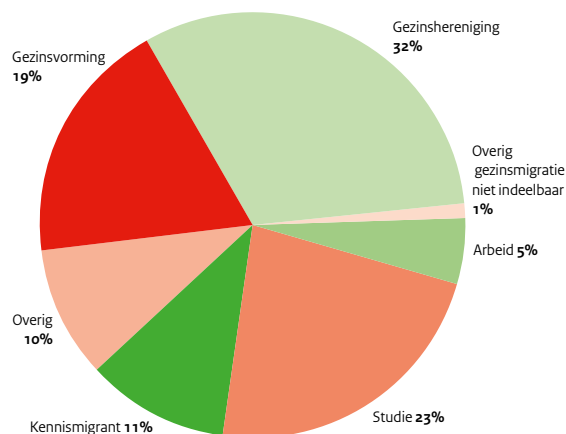
Het aantal ingediende aanvragen voor een machtiging tot voorlopig verblijf (MVV) bij de IND, bedroeg in het tweede halfjaar van 2011 25.620. Dat is een daling van 13% ten opzichte van tweede halfjaar van 2010, toen 29.390 aanvragen werden ingediend. Voor heel 2011 is sprake van een daling in het aantal MVV-aanvragen van 7% ten opzichte van het voorgaande jaar (van 53.590 in 2010 naar 49.720 in 2011).

De MVV-aanvragen worden ingediend op grond van een bepaald verblijfsdoel: gezinsmigratie (gezinsvorming, gezinshereniging en overig niet indeelbaar), arbeid, kennismigratie, studie of overige verblijfsdoelen. In grafiek 2.8 wordt het totaal aantal aanvragen MVV per halfjaar weergegeven, grafiek 2.9 toont de aandelen van de verschillende verblijfsdoelen in het tweede halfjaar van 2011 en tot slot worden in tabel 2.4 de absolute aantallen MVV-aanvragen per verblijfsdoel en per halfjaar weergegeven.

Grafiek 2.8 Overzicht aantal MVV-aanvragen totaal per halfjaar

Bron: IND

Grafiek 2.9 Overzicht MVV-aanvragen naar verblijfsdoel, 2011-2

Bron: IND

Tabel 2.4 Overzicht MVV-aanvragen naar verblijfsdoel totaal per halfjaar

periode	2008-1	2008-2	2009-1	2009-2	2010-1	2010-2	2011-1	2011-2
Gezinsvorming			6.050	6.580	6.910	7.380	7.200	4.770
Gezinshereniging	13.510	13.350	6.630	9.200	8.560	9.860	8.130	8.310
Overig gezinsmigratie niet indeelbaar			270	310	210	270	290	210
Arbeid	1.850	1.610	1.640	1.260	1.030	1.270	1.520	1.260
Studie	3.010	5.300	2.760	5.770	2.780	5.770	2.410	5.770
Kennismigrant	3.330	3.510	2.220	2.250	2.310	2.410	2.490	2.740
Overig	1.640	2.290	2.400	3.370	2.400	2.440	2.060	2.560
Totaal	23.340	26.050	21.960	28.730	24.200	29.390	24.100	25.620

Bron: IND

Gezinsmigratie

In het tweede halfjaar van 2011 werden 13.290 aanvragen voor gezinsmigratie ingediend. Dit beslaat 52% van het totaal aantal MVV-aanvragen. Het aantal aanvragen in het kader van gezinsmigratie was onderverdeeld in 4.770 aanvragen voor gezinsvorming (19% van het totaal) en 8.310 aanvragen voor gezinshereniging (32% van het totaal).

Een jaar eerder, in het tweede halfjaar van 2010, werden 17.500 aanvragen in het kader van gezinsmigratie ingediend, onderverdeeld in 7.380 aanvragen voor gezinsvorming en 9.860 aanvragen voor gezinshereniging.

⁵ Kamerstukken II, 2011-12, 19 637, nr. 1493

De daling voor het verblijfsdoel gezinsvorming komt daarmee in het onderliggende halfjaar op 35% terwijl gezinshereniging met 16% is gedaald.

Het aantal MVV-aanvragen voor gezinsmigratie is in heel 2011 met 13% gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar (van 33.170 in 2010 naar 28.910 in 2011). Daarbinnen nam in 2011 gezinsvorming een daling van 16% voor zijn rekening (van 14.280 in 2010 naar 11.970 in 2011) en gezinshereniging een daling van 11% (van 18.410 in 2010 naar 16.440 in 2011).

Circa 35% van de MVV-aanvragen voor gezinsmigratie betreft 'nareizigers'. Het gaat hier om nareizende familieleden van vreemdelingen die in Nederland een asielstatus hebben gekregen (zie ook paragraaf 2.1.3). Zij kunnen eerst een MVV-aanvraag indienen. Het aantal MVV-nareisverzoeken is in deze periode 12% lager dan in de tweede helft van 2010. Ten opzichte van het eerste halfjaar van 2011 is wel weer sprake van een stijging van 11%, met name door een stijging in het aantal nareisverzoeken door Somaliërs. De stijging van het aantal aanvragen in het kader van nareis door Somaliërs kan verband houden met het feit dat het landenbeleid voor Somalië is verruimd naar aanleiding van jurisprudentie van het EHRM in juni 2011. Als gevolg van de uitspraak zijn Somalische asielzaken tevens gedurende enkele maanden aangehouden. Begin oktober 2011 zijn de aangehouden zaken weer ter hand genomen. Het verruimde beleid in combinatie met de voorraad van Somalische zaken heeft tot een verhoging van inwilligingen in het laatste kwartaal van de rapportageperiode geleid⁶. Aanvragen in het kader van nareis dienen binnen drie maanden na inwilliging van de asielaanvraag van de hoofdpersoon te geschieden. De asielinwilligingen die vanaf oktober 2011 werden afgegeven, kunnen nareisaanvragen tot gevolg hebben gehad waardoor deze aanvragen in aantal een stijging lieten zien in vergelijking met het eerste halfjaar van 2011. Overigens is gebleken, door in nareiszaken onderzoek te doen naar het bestaan van een feitelijke gezinsband, dat slechts een klein deel van de gestelde gezinsleden die een aanvraag voor nareis doet, aannemelijk kan maken dat aan deze voorwaarde wordt voldaan. Het inwilligingspercentage van de MVV-nareisprocedure van Somaliërs was in het eerste halfjaar van 2011 immers al laag (12%) en daalde in het tweede halfjaar van 2011 nog verder (naar 6%). Hierbij wordt verwezen naar tabel 2.6 in paragraaf 2.2.3 waaruit blijkt de aanvragen voor de MVV-gezinshereniging, waartoe de MVV-nareis behoort, in de rapportageperiode vaker werden afgewezen dan ingewilligd.

De daling van het aantal MVV-aanvragen voor gezinsmigratie exclusief nareisverzoeken in de tweede helft van 2011 is mogelijk te verklaren door de aanscherping van de Wet inburgering in het buitenland (april 2011) en de legesverhoging (medio 2011).

Arbeid en kennismigratie

Voor het verblijfsdoel arbeid werden in het tweede halfjaar van 2011 1.260 aanvragen ingediend (5% van het totaal aantal MVV-aanvragen). Voor het verblijfsdoel kennismigratie werden 2.740 aanvragen ingediend (11% van het totaal aantal MVV-aanvragen). In het tweede halfjaar

⁶ Deze ontwikkeling binnen de rapportageperiode laat onverlet dat het totaal aantal inwilligingen van de asielaanvraag in het kader van nareis door Somaliërs daalde. Zie ook onder de kop 'Verblijfsvergunning Asiel voor bepaalde tijd' onder paragraaf 2.1.3.

van 2010 werden 1.270 aanvragen ingediend voor het verblijfsdoel arbeid en 2.410 aanvragen voor het verblijfsdoel kennismigratie. Dit betekent dat het aantal aanvragen voor arbeid met 1% is gedaald en het aantal aanvragen voor kennismigratie met 14% is gestegen ten opzichte van dezelfde periode in het voorgaande jaar.

De stagnering van het aantal MVV-aanvragen voor het verblijfsdoel arbeid in dit tweede halfjaar van 2011, heeft mogelijk te maken met de economische ontwikkelingen. Voor de meeste nationaliteiten is sprake van een afname van MVV-aanvragen voor arbeid. Voor aanvragers met de Chinese nationaliteit geldt echter een toename van 20%. Met ruim 50% is deze nationaliteit tevens het sterkst vertegenwoordigd in het aantal MVV-aanvragen arbeid.

In jaarcijfers uitgedrukt is het aantal MVV-aanvragen voor arbeid in 2011 met 21% gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar (van 2.300 naar 2.780 in 2011). Voor het verblijfsdoel kennismigratie is deze stijging 11% (van 4.720 in 2010 naar 5.230 in 2011).

Zoals uit de cijfers blijkt is er sprake van een stijgende trend van de MVV-aanvragen voor kennismigranten maar het oude niveau van voor de kredietcrisis is nog niet bereikt. In 2011 heeft een beleidswijziging op het terrein van kennismigratie plaatsgevonden. Per 19 juni 2011 is een toets ingevoerd om te bezien of het salaris van de potentiële kennismigrant marktconform is. Zo niet, dan wordt de aanvraag afgewezen.

Studie

In het tweede halfjaar van 2011 zijn 5.770 aanvragen voor het verblijfsdoel studie in behandeling genomen (23% van het totaal aantal MVV-aanvragen). In het tweede halfjaar van 2010 werden evenveel MVV-aanvragen voor studie ingediend. Voor het overgrote deel betreft het aanvragen in het kader van de 'Brede Proeftuin Studie'. Vooruitlopend op de invoering van het Modern Migratiebeleid is met hoger onderwijs instellingen waarmee de IND een convenant heeft afgesloten, afgesproken dat deze een gecombineerde MVV- en VVR-aanvraag mogen indienen voor de buitenlandse student.

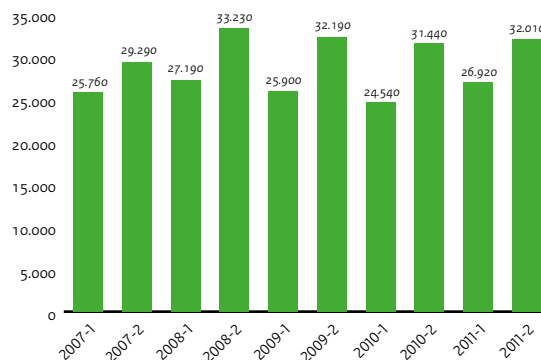
Het aantal MVV-aanvragen in het kader van studie is in heel 2011 met 4% gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar (van 8.550 in 2010 naar 8.180 in 2011).

Aanvragen Verblijfsvergunning Regulier

Het aantal ingediende aanvragen voor een verblijfsvergunning regulier (VVR) bedroeg in deze rapportageperiode 32.010. Dat is een stijging van 2% ten opzichte van het tweede halfjaar van 2010, toen 31.440 aanvragen werden ingediend (zie grafiek 2.10).

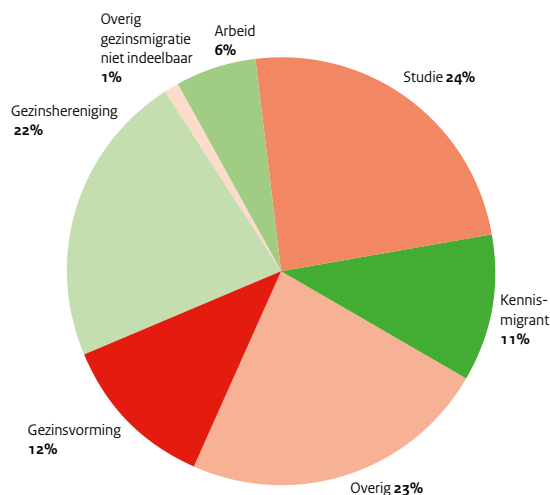
Voor heel 2011 is sprake van een stijging in het aantal VVR-aanvragen van 5% ten opzichte van het voorgaande jaar (van 55.980 in 2010 naar 58.930 in 2011).

De VVR-aanvragen worden ingediend op grond van een bepaald verblijfsdoel: gezinsmigratie (gezinsvorming, gezinshereniging en overig), arbeid, kennismigratie, studie of overige verblijfsdoelen. In grafiek 2.11 worden de aandelen aanvragen voor de huidige rapportageperiode per verblijfsdoel weergegeven.

Grafiek 2.10 Overzicht aantal VVR-aanvragen totaal per halfjaar

Bron: IND

Grafiek 2.11 Overzicht VVR-aanvragen naar verblijfsdoel, 2011-2

Bron: IND

Tabel 2.5 Overzicht VVR-aanvragen totaal naar verblijfsdoel per halfjaar

periode	2008-1	2008-2	2009-1	2009-2	2010-1	2010-2	2011-1	2011-2
Gezinsvorming			3.990	4.930	4.180	3.760	4.000	3.800
Gezinshereniging	10.830	11.130	6.230	6.020	5.640	6.640	6.810	7.080
Overig gezinsmigratie niet in deelbaar			370	440	380	330	360	360
Arbeid	2.560	2.200	1.720	1.790	1.470	1.830	1.760	2.050
Studie	2.330	6.990	2.760	7.390	2.740	7.790	3.960	7.740
Kennismigrant	3.190	4.010	2.680	2.730	2.850	3.030	3.160	3.480
Overig	8.290	8.900	8.150	8.890	7.280	8.060	6.860	7.510
Totaal	27.190	33.230	25.900	32.190	24.540	31.440	26.920	32.010

Bron: IND

Gezinsmigratie

In het tweede halfjaar van 2011 werden 11.230 aanvragen voor gezinsmigratie ingediend. Dit is 35% van het totaal aantal VVR-aanvragen dat in de rapportageperiode werd ingediend. Binnen het verblijfscluster gezinsmigratie werden 3.800 aanvragen voor gezinsvorming ingediend (12% van het totaal aantal VVR-aanvragen) en 7.080 aanvragen voor gezinshereniging (22% van het totaal).

In het tweede halfjaar van 2010 werden 10.730 aanvragen gezinsmigratie ingediend; 3.760 aanvragen voor gezinsvorming en 6.640 aanvragen voor gezinshereniging. In het tweede halfjaar van 2011 is het aantal aanvragen voor gezinsmigratie daarmee 5% gestegen ten opzichte van dezelfde periode in 2010. De stijging deed zich met name voor bij gezinshereniging (7%) en in mindere mate bij gezinsvorming (1%).

Uit de vorige editie van de rapportage Vreemdelingenketen bleek dat in het eerste halfjaar van 2011 het aantal aanvragen voor de VVR-gezinshereniging met 21% was gestegen. Indien sec naar de belangrijkste herkomstlanden van de gezinsherenigers in die rapportageperiode wordt gekeken, dan blijkt een grote overeenkomst met de herkomstlanden van kennismigranten in Nederland. Om te bezien in hoeverre de stijging van het aantal aanvragen gezinsherenigers in de vorige rapportageperiode verband houdt met de stijging van het aantal aanvragen voor kennismigranten, is toegezegd⁷ dat daar een nadere analyse naar wordt gedaan. Uit die nadere analyse van de stijging van het aantal aanvragen voor gezinshereniging in het eerste halfjaar van 2011 blijkt dat ze is toe te schrijven aan een stijging in meerdere categorieën. Zo steeg het aantal kennismigranten van wie gezinsleden ook een verblijfsaanvraag in Nederland indienden alsmede het aantal aanvragen van gezinsleden van asielzoekers als ook van gezinsleden van Nederlanders (of personen die inmiddels Nederlander waren geworden). Ook in de restcategorie tekende zich de stijging af. Hoewel de herkomstlanden van gezinsherenigers in het eerste halfjaar van 2011 dus in z'n totaliteit grotendeels overlappen met de herkomstlanden van kennismigranten, is dit niet alleen terug te voeren op een stijging van het aantal gezinsleden van kennismigranten dat verblijf in Nederland zoekt. Het aantal gezinsherenigers steeg over de gehele linie.

⁷ Begrotingsbehandeling, onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 33000 VII

In het gehele kalenderjaar 2011 steeg het aantal VVR-aanvragen voor gezinsmigratie met 7% ten opzichte van 2010 (van 20.920 in 2010 naar 22.400 in 2011). Binnen gezinsmigratie tekende zich bij gezinsvorming een daling af van 2% (van 7.930 in 2010 naar 7.800 in 2011) en steeg het aantal VVR-aanvragen voor gezinshereniging met 13% (van 12.280 in 2010 naar 13.880 in 2011).

Arbeid en kennismigratie

Voor arbeid werden in het tweede halfjaar van 2011 2.050 aanvragen ingediend (6% van het totaal aantal VVR-aanvragen) en voor kennismigratie 3.480 (11% van het totaal).

In het tweede halfjaar van 2010 was dit 1.830 aanvragen voor arbeid en 3.030 aanvragen voor kennismigratie. Dit betekent dat het aantal aanvragen voor arbeid met 12% is gestegen en het aantal aanvragen voor kennismigratie met 15%.

Voor heel 2011 is sprake van een stijging in het aantal VVR-aanvragen arbeid van 15% ten opzichte van het voorgaande jaar (van 3.300 in 2010 naar 3.810 in 2011). Voor het verblijfsdoel kennismigratie is deze stijging 13% (van 5.880 in 2010 naar 6.640 in 2011).

De grootste stijging in het aantal aanvragen VVR arbeid doet zich, net als bij de MVV-aanvragen arbeid, voor bij de Chinese nationaliteit (hier een stijging van 39%). In 2011 hebben zich geen beleidsmatige wijzigingen voorgedaan die de stijging kunnen verklaren.

Studie

In het tweede halfjaar van 2011 zijn 7.740 aanvragen voor het verblijfsdoel studie in behandeling genomen (24% van het totaal aantal VVR-aanvragen). In het tweede halfjaar van 2010 bedroeg dit aantal 7.790. Het aantal aanvragen is dus vrijwel gelijk gebleven. Voor het overgrote deel betreft het aanvragen in het kader van de 'Brede Proeftuin Studie', waarbij vooruitlopend op de invoering van het Modern Migratiebeleid met de convenanthouders (de onderwijsinstellingen) is afgesproken dat deze een gecombineerde MVV- en VVR-aanvraag mogen indienen. Vóór 2011 gebeurde de MVV- en VVR-aanvraag niet gecombineerd. 85% van de aanvragen met studie als verblijfsdoel verloopt nu al op deze manier.

Het aantal VVR-aanvragen in het kader van studie is in heel 2011 met 12% gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar (van 10.530 in 2010 naar 11.710 in 2011).

Verlenging VVR, wijziging verblijfsgrond en VVR onbepaalde tijd

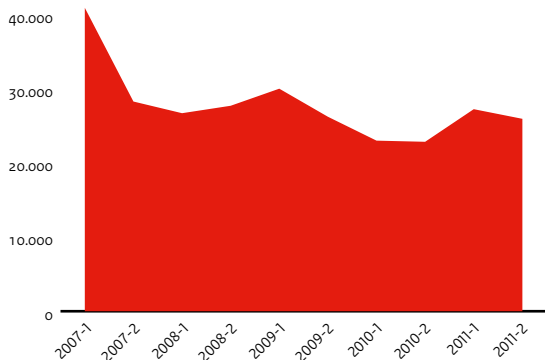
In het tweede halfjaar van 2011 werden 38.850 aanvragen voor een verlenging VVR, wijziging van de verblijfsgrond (beperking) of VVR voor onbepaalde tijd in behandeling genomen. In het tweede halfjaar van 2010 bedroeg dit aantal nog 38.050. Dit betekent een stijging van 2%. Voor heel 2011 is sprake van een stijging van 4% ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.2.2 Doorstroom Toelating Regulier

Doorstroom Regulier bij de IND

Het aantal aanvragen voor een MVV of VVR in eerste aanleg, dat eind december 2011 bij de IND in behandeling was, bedroeg 14.560. Ten opzichte van eind december 2010 (toen de voorraad voor MVV- en

Grafiek 2.12 Overzicht voorraad MVV, VVR, Regulier Beroep en Regulier Hoger Beroep per halfjaar

Bron: IND/Rvdr/RvS

VVR-aanvragen samen 12.530 betrof) is deze voorraad met 16% gestegen (zie grafiek 2.12).

Eind december 2011 waren er 5.030 VVR- en MVV-bezwaren in behandeling bij de IND. Dit is een toename van 13% in vergelijking met eind december 2010.

De toename van de instroom van VVR-aanvragen heeft gezorgd voor stijgende voorraden, maar in de laatste maanden van 2011 is weer een dalende tendens te zien. De productiecapaciteit is beïnvloed door het uitblijven van de invoering van het Modern Migratiebeleid. In het tweede halfjaar van 2011 is veel (ook externe) capaciteit ingezet op het wegwerken van de ontstane voorraad (oud) regulier bezwaar. Doordat echter in veel zaken (voornamelijk zaken waarin medische aspecten een rol spelen) onderzoek wordt verricht, of omdat in zaken hoger beroep is aangetekend, zijn veel ervan niet 'beslisklaar' voor de IND. De verwachting is dat de voorraad in de loop van 2012 afneemt.

Beroepszaken Regulier bij de Vreemdelingenkamers

Instroom

Het aantal in het tweede halfjaar van 2011 ontvangen reguliere beroepszaken (inclusief voorlopige voorzieningen) is met 22% toegenomen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2010. Het gaat dan om 5.930 beroepsprocedures in het tweede halfjaar van 2011 ten opzichte van de 4.860 beroepsprocedures over dezelfde periode in 2010. De stijging is te verklaren uit het hogere percentage afwijzingen bij de IND van voornamelijk Somalische nareizigers.

Het jaartotaal van het aantal ontvangen reguliere beroepszaken is met 16% toegenomen van 10.850 in 2010 naar 12.540 beroepszaken in 2011. In 86% van de afwijzingen van de aanvraag voor regulier verblijf werd in 2011 beroep aangetekend.

Uitstroom

In het tweede halfjaar van 2011 was er een uitstroom van 6.500 reguliere zaken, hetgeen een daling van 20% is ten opzichte van dezelfde periode in 2010 (8.160). Over geheel 2011 is de uitstroom van reguliere zaken gedaald met 17% ten opzichte van het jaartotaal van 2010.

Voorraad

De voorraad reguliere zaken is samenhangend met de stijging van de instroom van zaken ten opzichte van 1 januari 2011 toegenomen van 5.110 zaken naar 5.410, een stijging van 6%. De voorraad van deze beroepszaken bij de Vreemdelingenkamers is, gezien de (minimum) doorlooptijd van reguliere beroepszaken, op dit moment gelijk aan de werkvoorraad.

Hoger beroepszaken Regulier bij de Raad van State

Instroom

In het tweede halfjaar van 2011 zijn bij de Afdeling 890 reguliere vreemdelingenzaken (hoofdzaken en voorlopige voorzieningen) in hoger beroep ontvangen. Ten opzichte van het tweede halfjaar van 2010, toen 1.100 reguliere zaken werden ontvangen, is dit een daling van circa 19%. De instroom over geheel 2011 is met 1.860 reguliere vreemdelingenza-

ken gedaald met 9% ten opzichte van 2.040 reguliere vreemdelingenzaken in 2010.

Uitstroom

Het aantal afgehandelde zaken in het tweede halfjaar van 2011, 900 zaken, was nagenoeg in evenwicht met het aanbod van 890 zaken en ook in evenwicht met het aantal afgehandelde zaken in dezelfde periode van 2010, toen 930 zaken, werden afgedaan.

Het jaartotaal van 2011 ten opzichte van het jaartotaal van 2010 voor wat betreft het aantal afgehandelde zaken is gedaald met 7% van 1.830 zaken in 2010 naar 1.700 zaken in 2011.

De gemiddelde doorlooptijd voor de hoofdzaken over geheel 2011 bedroeg 26 weken tegenover 18 weken in 2010. Deze toename vindt zijn oorsprong in de toename van en de verschuiving binnen het aanbod asielzaken bij de Afdeling. Daardoor blijven zaken langer in de reguliere voorraad liggen.

Voorraad

Op 1 januari 2012 bedroeg de totale voorraad hoger beroep regulier 900 zaken. Op 1 januari 2011 was dit aantal nog 710, een stijging van 27%. De stijging van de onderhanden werkvoorraad is ondermeer een gevolg van het naar verhouding hogere aanbod aan zaken gedurende het eerste halfjaar in 2011.

2.2.3 Uitstroom Toelating Regulier

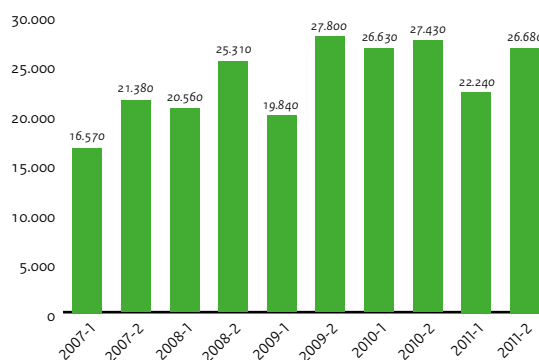
In het tweede halfjaar van 2011 zijn 26.680 aanvragen voor een MVV afgehandeld, tegenover 27.430 afgehandelde aanvragen in het tweede halfjaar van 2010. Dit betekent een daling van 3%. De MVV-aanvragen zijn voor 78% binnen de wettelijke termijn beslist. Grafiek 2.13 toont het overzicht van de aantallen afgehandelde aanvragen voor een MVV in de afgelopen jaren.

Het aantal afgehandelde MVV-aanvragen was met 48.920 aanvragen over geheel 2011 circa 10% lager dan in het voorgaande jaar met 54.060 aanvragen.

In het tweede halfjaar van 2011 zijn 29.090 aanvragen voor een VVR afgehandeld, tegenover 29.020 afgehandelde aanvragen in het tweede halfjaar van 2010. Dit aantal is dus vrijwel gelijk gebleven. De VVR-aanvragen zijn voor 94% binnen de wettelijke termijn beslist. Grafiek 2.14 toont het overzicht van de aantallen afgehandelde aanvragen voor een VVR in de afgelopen jaren.

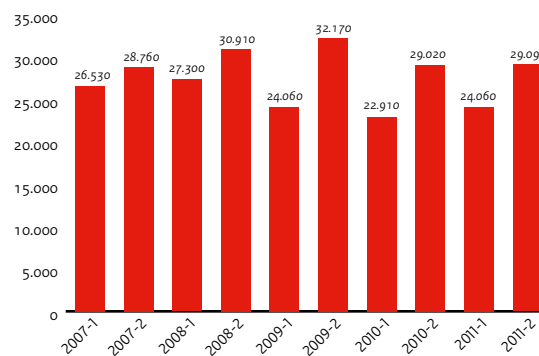
De uitstroom over geheel 2011 betrof 53.150 afgehandelde VVR-aanvragen en is circa 2% hoger dan in het voorgaande jaar toen er 51.930 VVR-aanvragen werden afgehandeld.

Van deze afhandelingen van de MVV- en de VVR-aanvragen in de rapportageperiode, wordt in tabel 2.6 het aantal afwijzingen en het aantal inwilligingen per verblijfsdoel getoond⁸.

Grafiek 2.13 Overzicht aantal afgehandelde MVV-aanvragen per halfjaar

Bron: IND

Grafiek 2.14 Overzicht aantal afgehandelde VVR-aanvragen per halfjaar

Bron: IND

⁸ In tabel 2.6 wordt de categorie 'Overige afdoeningen' niet getoond. Het totaal aantal afgehandelde aanvragen bestaat uit inwilligingen, afwijzingen en overige, niet-inhoudelijke afdoeningen.

Tabel 2.6 Aantal afgehandelde MVV-en VVR aanvragen naar verblijfsdoel, 2011-2

MVV	Afwijzing	Inwilliging
Gezinshereniging	5.090	3.050
Gezinsvorming	2.130	3.360
Overig gezinsmigratie niet indeelbaar	190	40
Arbeid	80	1.270
Studie	20	6.030
Kennismigrant	40	2.580
Overig	450	1.980
Totaal	7.990	18.310

VVR	Afwijzing	Inwilliging
Gezinshereniging	160	6.200
Gezinsvorming	100	3.470
Overig gezinsmigratie niet indeelbaar	180	100
Arbeid	220	1.190
Studie	10	7.480
Kennismigrant	30	3.060
Overig	1.020	5.420
Totaal	1.720	26.920

Bron: IND

In de rapportageperiode voldeed 69% van de afgehandelde MVV-aanvragen aan de voorwaarden waarop de aanvraag werd ingewilligd. In dezelfde periode in 2010 was dit percentage ook 69%⁹.

Bij de VVR-aanvragen is het inwilligingpercentage in het eerste halfjaar van 2011 93%. In het tweede halfjaar van 2010 was dit 92%. De inwilligingpercentages per verblijfsdoel zijn in de rapportageperiode vrijwel constant gebleven in vergelijking met het eerste halfjaar van 2010. Alleen op het verblijfsdoel arbeid is drie procentpunten meer ingewilligd en op verblijfsdoel kennismigrant één procentpunt.

Naast de afhandelingen MVV en VVR zijn er in het tweede halfjaar van 2011 33.470 aanvragen voor een verlenging VVR, voor een wijziging van de verblijfsgrond (beperking) of een VVR voor onbepaalde tijd afgehandeld.

EU-recht / Europaroute

In het tweede halfjaar van 2011 werden 1.430 aanvragen voor verblijf van een gezinslid uit een land buiten de EU op grond van het EU-recht afgehandeld. Daarmee daalde dit aantal in vergelijking met het tweede halfjaar van 2010 met 5%. Het aandeel inwilligingen bedraagt in de huidige rapportageperiode 73%, in dezelfde periode in 2010 werd 68% ingewilligd. In absolute aantallen bleef het aantal inwilligingen echter nagenoeg gelijk; van 1.020 in het tweede halfjaar van 2010 naar 1.040 in de huidige rapportageperiode.

Tabel 2.7 geeft een overzicht van afgehandelde aanvragen voor verblijf van een gezinslid op grond van het EU-recht naar soort en beslissing per halfjaar.

⁹ Dit gegeven wijkt licht af van wat er gerapporteerd is in de RVK over het tweede halfjaar van 2010. Deze afwijking kan ontstaan wanneer er na publicatie nog registraties worden opgevoerd/gewijzigd die van invloed zijn op een eerdere rapportageperiode.

Tabel 2.7 Overzicht aantal afgehandelde aanvragen voor verblijfsrecht o.g.v. het EU-recht naar soort beslissing per halfjaar

EU-recht/Europaroute	2009-1	2009-2	2010-1	2010-2	2011-1	2011-2
Afwijzing	420	580	470	440	410	370
Inwilliging	1.180	1.550	1.310	1.020	1.140	1.040
Overig	40	50	40	40	30	20
Totaal	1.650	2.180	1.810	1.510	1.580	1.430

Bron: IND

Over geheel 2011 zijn er 3.000 aanvragen voor verblijf van een gezinslid op grond van het EU-recht afgehandeld. Dit is circa 10% minder dan de 3.320 aanvragen die over geheel 2010 zijn afgehandeld. Het aantal daalde in 2011 met 6% ten opzichte van 2010.

3

Toezicht en handhaving

Bij vreemdelingentoezicht en handhaving staat het bestrijden van criminaliteit en illegaliteit onder vreemdelingen voorop. Prioriteit wordt gegeven aan criminele en ongewenstverklaarde vreemdelingen. Dit gebeurt in samenhang met de strafrechtelijke aanpak. Ook wordt migratiecriminaliteit opgespoord om de voedingsbodem van illegaliteit (illegaal wonen en werken) tegen te gaan. Handhaving wordt ingezet om misbruik en oneigenlijk gebruik van de vreemdelingenwet te voorkomen. Zo worden onder meer (identiteits)documenten gecontroleerd op echtheid en wordt toezicht gehouden op de naleving van de voorwaarden die verbonden zijn aan een vergunning.

3.1 Instroom Toezicht en handhaving

De VP voerde in het tweede halfjaar van 2011 7.520 identiteitsonderzoeken uit, een stijging van 3% ten opzichte van het tweede halfjaar van 2010 (zie grafiek 3.1). In 2011 lijkt de stijgende trend hervat. Het aantal steeg in de rapportageperiode met 3%.

Dit neemt niet weg dat het jaartotaal aan uitgevoerde identiteitsonderzoeken door de VP in 2011 (14.680) nog immer 13% lager ligt dan het aantal in 2010 (16.840).

De KMar geeft invulling aan binnenlands vreemdelingentoezicht door middel van steekproefsgewijze en zoveel mogelijk informatiegestuurde persoonscontroles nabij de binnengrens van het Schengen gebied: het Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV).

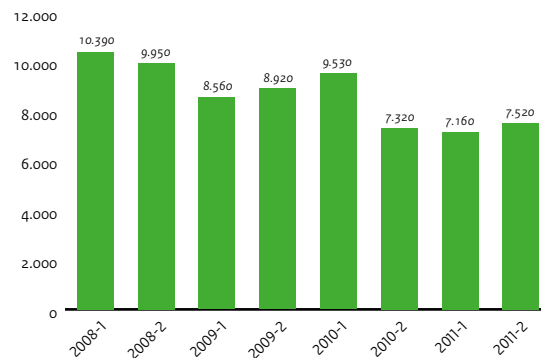
Eind 2010 oordeelde de Raad van State dat de huidige wetgeving van het MTV onvoldoende was om het effect van grenscontrole te voorkomen. Het eerste halfjaar van 2011 kon er daardoor slechts zeer beperkt worden gecontroleerd. Op 1 juni 2011 is de wetgeving aangepast en zijn er beperkingen in frequentie en intensiteit vastgelegd in het vreemdelingenbesluit. Vanaf dat moment konden er wel weer MTV-controles plaatsvinden, maar met name op luchthavens en in treinen zijn minder controles toegestaan dan in de jaren hiervoor. De cijfers voor het MTV zullen hierdoor structureel lager uitvallen dan de jaren hiervoor.

In het tweede halfjaar van 2011 voerde de KMar in het kader van het MTV 97.180 persoonscontroles uit. In het tweede halfjaar van 2010 waren dit er 252.340. Dit houdt een daling in van 61%. De sterke daling zette in het eerste halfjaar van 2011 in en kan worden verklaard door de eerder genoemde beperking(en) van de uitvoering van het MTV. In jaartotalen daalde het aantal uitgevoerde persoonscontroles in het kader van het MTV ook significant, met 68% (van 477.760 in 2010 naar 154.790 in 2011).

Van de in het tweede halfjaar van 2011 gecontroleerde personen is bij 820 personen gebleken dat zij geen rechtmatig verblijf hadden in Nederland. Met die vaststelling stroomden deze vreemdelingen het proces Terugkeer in (zie paragraaf 4.1). In grafiek 3.2 wordt het aantal aangetroffen illegaal verblijvende vreemdelingen getoond per halfjaar. Het jaartotaal over 2011 met 1.600 illegaal verblijvenden, die in het kader van MTV zijn aangetroffen, is met 50% gedaald ten opzichte van de 3.220 aangetroffen illegaal verblijvenden over geheel 2010.

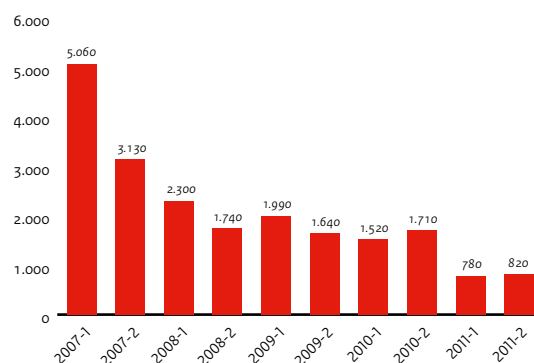
In het kader van het Havengerelateerd Veiligheidstoezicht (HVT) werden in het tweede halfjaar van 2011 door de ZHP tijdens controles op en nabij de Rotterdamse haventerreinen 950 persoonscontroles uitgevoerd. Daarbij zijn geen vreemdelingen aangetroffen die geen rechtmatig verblijf hadden in Nederland.

Het aantal uitgevoerde persoonscontroles lag daarmee 25% hoger dan in het tweede halfjaar van 2010 toen ruim 762 controles op de haventerreinen werden uitgevoerd. De aantallen in de afgelopen halfjaarlijkse rapportageperiodes laten fluctuaties zien. In jaarcijfers bezien, zijn in 2011 10% minder persoonscontroles in het kader van HVT uitgevoerd dan in 2010, van 2.540 in 2010 naar 2.300 in 2011. Noch in 2011, noch in

Grafiek 3.1 Overzicht aantal identiteitsonderzoeken VP per halfjaar

Bron: VP

Grafiek 3.2 Overzicht aantal i.h.k.v. MTV aangetroffen illegaal verblijvenden per halfjaar

Bron: KMar

2010 zijn tijdens de uitvoering van deze persoonscontroles vreemdelingen aangetroffen die geen verblijfsrecht in Nederland hadden.

3.2 Doorstroom Toezicht en handhaving

Evenals in het toegangsproces, is de doorstroom in het toezichtproces sneller dan in de meeste andere processen in de Vreemdelingenketen. Ook hier is nauwelijks sprake van een voorraad aan zaken.

3.3 Uitstroom Toezicht en handhaving

Als resultaat van de identiteitsonderzoeken van de VP zijn in het tweede halfjaar van 2011 2.600 inbewaringstellingen geregistreerd. Dit houdt een daling in van 16% ten opzichte van het tweede halfjaar van 2010 toen 3.080 illegaal verblijvende vreemdelingen in bewaring werden gesteld. In jaartotalen uitgedrukt is er ook sprake van een daling van 16%. Het aantal liep terug van 6.550 in 2010 naar 5.480 in 2011.

Het aantal dossiers dat de VP in deze rapportageperiode overdroeg aan de DT&V was 2.530 waarmee het aantal overdrachten 17% afnam in vergelijking met het tweede halfjaar van 2010 (3.060). In jaartotalen gesproken zijn de overdrachtdossiers van de VP aan de DT&V in 2011 met 15% gedaald van 6.050 in 2010 naar 5.140.

Het aantal inbewaringstellingen is niet gelijk aan het aantal overgedragen dossiers aan de DT&V opdat de DT&V kan werken aan het vertrek van de vreemdeling uit Nederland. Dit komt omdat een vreemdeling zonder rechtmatig verblijf ook zonder tussenkomst van de DT&V kan worden uitgezet of omdat de inbewaringstelling moet worden opgeheven voordat overdracht aan de DT&V heeft plaatsgevonden.

Zoals uit paragraaf 3.1 blijkt, zijn in het tweede halfjaar van 2011 bij toezichtscontroles door de KMar 820 vreemdelingen illegaal aangetroffen in het kader van het MTV. Van deze groep zijn 290 vreemdelingen (35%) in bewaring gesteld ten behoeve van hun vertrek. Deze vreemdelingen zijn meestal niet direct 'verwijderbaar' (uit te zetten) en worden overgedragen aan de DT&V. Over dezelfde periode in 2010 bedroeg dit aandeel 42%. De oorzaak voor het kleinere aandeel in 2011 is de Terugkeerrichtlijn. Deze werd eind 2010 van kracht, maar is pas een jaar later geïmplementeerd in de nationale wet- en regelgeving. Hierdoor waren tot de inwerkingtreding van de Terugkeerrichtlijn de mogelijkheden om vreemdelingen in bewaring te stellen beperkt. Dit gold met name voor vreemdelingen die niet al bekend waren en tegen wie geen strafbare feiten ten laste waren gelegd. De betreffende vreemdeling kreeg in plaats daarvan een aanzegging om Nederland te verlaten. De cijfers van inbewaringstellingen bleven daardoor achter ten opzichte van voorgaande jaren.

In het gehele jaar 2011 registreerde de KMar 640 inbewaringstellingen. Dit is een afname van 55% ten opzichte van 2010 (1.430).

Een ander deel van de aangetroffen illegalen betreft vreemdelingen die onder toezicht van de KMar uitgereisd zijn naar België of Duitsland. Dit aantal bedroeg 330 (40%) in het tweede halfjaar van 2011. In jaartotalen is het aantal vreemdelingen dat onder toezicht is uitgereisd naar België of Duitsland met 46% gedaald van 1.090 in 2010 naar 600 vreemdelingen in 2011.

De overige 200 vreemdelingen (25%) hebben in deze periode een aanzegging gehad Nederland te verlaten. Over het tweede halfjaar van 2010 bedroeg dit aandeel 18%. Hier is het effect van de verlate invoering van de Terugkeerrichtlijn eveneens zichtbaar, namelijk een hoger aandeel aanzeggingen op het totaal aantal aangetroffen vreemdelingen, aangezien een deel van deze groep niet in bewaring kon worden gesteld. Over geheel 2011 hebben 360 vreemdelingen een aanzegging gehad om Nederland te verlaten, hetgeen een daling van 36% is ten opzichte van de 560 vreemdelingen in 2010.

Tot slot zijn door de KMar 10 vreemdelingen overgedragen aan de IND voor de behandeling van een toelatingsaanvraag. Deze vreemdelingen behoren niet tot de genoemde groep van 820 aangetroffen illegalen. Het jaartotaal van vreemdelingen die zijn overgedragen aan de IND is met 80% gedaald van 140 vreemdelingen in 2010 naar 30 vreemdelingen in 2011.

4

Terugkeer

Het terugkeerbeleid is er op gericht illegaal verblijf van vreemdelingen in Nederland tegen te gaan en te voorkomen. Uitgangspunt is dat vreemdelingen die niet (meer) rechtmatig in Nederland verblijven, zelfstandig kunnen terugkeren naar het land van herkomst of vertrekken naar een ander land waar toegang is gewaarborgd. De vreemdeling is daarvoor zelf verantwoordelijk. Als hij hieraan geen gehoor geeft, vindt terugkeer of vertrek gedwongen plaats.

4.1 Instroom Terugkeer

Vanuit de hiervoor besproken processen Toegang en grensbewaking, Toelating Asiel en Regulier en Toezicht en handhaving stromen drie groepen vreemdelingen in het terugkeerproces in.

Vanuit Toegang en grensbewaking

Het aantal vreemdelingen dat in het tweede halfjaar van 2011 na een toegangsweigering het terugkeerproces instroomde, bedroeg 1.600 (zie paragraaf 1.3). Deze vertrekzaken worden in principe niet behandeld door de DT&V maar door de KMar, tenzij bemiddeling voor het verkrijgen van een Laissez-Passer (LP) gewenst is.

Vanuit Toelating

Het aantal afgewezen asielaanvragen in het tweede halfjaar van 2011 bedroeg 5.340. Deze zaken stroomden door naar het terugkeerproces (zie in tabel 2.3 de categorie 'afwijzingen VVA-bepaalde tijd').

Vanuit Toezicht en handhaving

Vanuit het toezichtproces stroomden in het tweede halfjaar van 2011 820 (zie paragraaf 3.3) zaken vanuit het MTV het terugkeerproces in, waarbij geen sprake was van rechtmatig verblijf. Zoals in die paragraaf is toegelicht, zijn hiervan 290 vertrekzaken overgedragen aan de DT&V. Door identiteitscontroles van de VP werden 2.600 vreemdelingen in bewaring gesteld. De VP leverde in het tweede halfjaar van 2011 een aantal van 2.530 overdrachtsdossiers bij de DT&V aan.

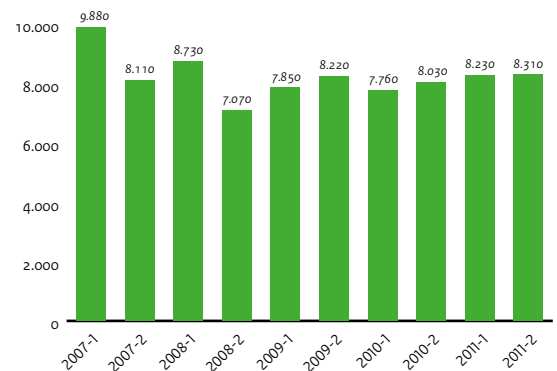
4.1.1 Te behandelen zaken voor DT&V

De vertrekzaken voor het terugkeerproces, komen niet allemaal voor behandeling van de DT&V. In totaal ontving de DT&V in het tweede halfjaar van 2011 vanuit de drie processen Toegang en grensbewaking, Toelating Asiel en Toezicht en handhaving 8.310 vertrekzaken. Dit is 3% meer dan in het tweede halfjaar van 2010 (8.030 zaken). In Grafiek 4.1 worden de te behandelen vertrekcijfers weergegeven.

Het aantal te behandelen vertrekzaken steeg met 5% van 15.790 over geheel 2010 naar een jaartotaal van 16.530 over 2011.

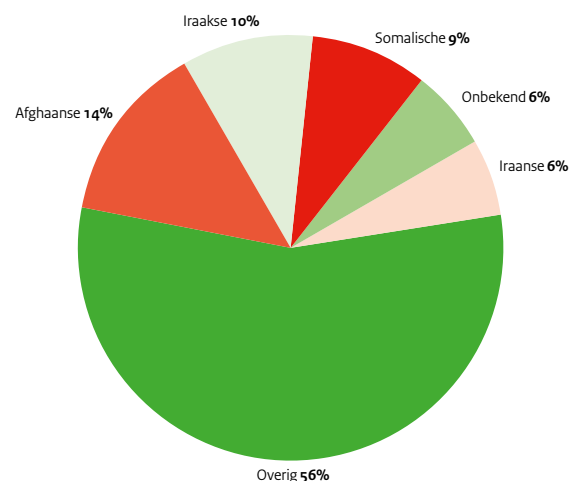
Grafiek 4.1 geeft het totaal aantal te behandelen vertrekzaken die de DT&V heeft ontvangen onderverdeeld per halfjaar en grafiek 4.2 de vijf meest voorkomende nationaliteiten weer van de vertrekzaken die de DT&V in het tweede halfjaar van 2011 ontving.

De meeste vertrekzaken voor de DT&V kwamen van de IND (69%, 5.750 zaken), ruim één vijfde (22%, 1.790 zaken) kwam van de VP en 8% van de KMar (660 zaken). De resterende zaken betroffen overwegend zaken waarin is verzocht om bemiddeling voor reisdocumenten. In het tweede halfjaar van 2010 bestonden de aandelen van de instroom van IND, VP en KMar respectievelijk uit 60%, 26% en 13%. De verschuiving van de samenstelling van de instroom die in het eerste halfjaar van 2011 inzette, zet zich aldus door. Het aandeel asieltaken neemt toe ten opzichte van niet-asieltaken (overwegend bewaringszaken). In de vorige editie van de rapportage Vreemdelingenketen werd toegelicht dat zowel de invoering van de Verbeterde asielpcedure als ook de jurisprudentie

Grafiek 4.1 Overzicht aantal te behandelen vertrekzaken DT&V per halfjaar

Bron: DT&V

Grafiek 4.2 Top-5 nationaliteiten te behandelen vertrekzaken DT&V, 2011-2

Bron: DT&V

over het MTV en de vertraagde invoering van de Terugkeerrichtlijn hieraan ten grondslag liggen. Inmiddels is de wetgeving in december 2011 gerepareerd en is de Terugkeerrichtlijn geïmplementeerd.

4.1.2 Te behandelen zaken voor IOM

Tijdens het tweede halfjaar van 2011 heeft IOM met circa 3.140 vreemdelingen een initieel contact gehad. In dezelfde periode in 2010 waren dit er 2.970. Deze stijging van 6% komt grotendeels voort uit het toenemen van contacten met Irakezen, Russen en Wit-Russen.

Het aantal vreemdelingen waarmee IOM initieel contact heeft gehad is met 11% gestegen van 5.570 in 2010 naar 6.210 in 2011.

Het aantal nieuwe aanvragen dat na het initiële contact werd gedaan in het tweede halfjaar van 2011 bedroeg 2.410 tegenover 2.060 in dezelfde periode in 2010, een toename van 17%. Deze stijging geldt voornamelijk voor de landen Irak, Rusland en Wit-Rusland. De top-5 landen van herkomst wordt daarom ook gevormd door de landen Irak, Rusland, Wit-Rusland, Mongolië en Brazilië.

4.2 Doorstroom Terugkeer

4.2.1 In behandeling bij DT&V

Eind december 2011 had de DT&V 9.940 zaken in behandeling. Een jaar eerder, op 31 december 2010, was dat aantal 11.410¹⁰, 13% minder.

83% van de zaken die eind december 2011 bij de DT&V in behandeling waren, betrof (ex-)asielzaken (8.280). In absolute aantallen daalde dit aantal met 11% vergeleken met eind 2010. Het grootste deel van deze 8.280 zaken, 66%, was op dat moment niet verwijderbaar in verband met lopende gerechtelijke procedures.

17% (1.590) van de zaken in behandeling bij de DT&V betrof vreemdelingen in vreemdelingenbewaring of in strafrechtelijke detentie (VRIS).

In het tweede halfjaar van 2011 zijn 3.380 aanvragen ingediend voor een (vervangend) reisdocument in het kader van (gedwongen) terugkeer bij diplomatieke vertegenwoordigingen van (vermoedelijke) herkomstlanden van vreemdelingen. Dat is nagenoeg gelijk aan het tweede halfjaar van 2010.

In de rapportageperiode zijn 1.000 positieve antwoorden ontvangen (60%) tegenover 670 ontvangen negatieve antwoorden (40% van de ontvangen antwoorden). Het aantal positieve antwoorden is met 39% gestegen in vergelijking tot de laatste zes maanden van 2010. Vanaf het tweede halfjaar van 2010 vindt een intensivering van de aanvragen plaats en is sprake van nieuwe instroom van AA-zaken. Een vergelijking is daarom niet eenduidig te maken. Resultaten zullen pas in een volgende rapportageperiode zichtbaar zijn.

¹⁰ Dit gegeven wijkt licht af van wat er gerapporteerd is in de RVK over het tweede halfjaar van 2010. Deze afwijking kan ontstaan wanneer er na publicatie nog registraties worden opgevoerd/gewijzigd die van invloed zijn op een eerdere rapportageperiode.

Daarnaast is in 1.350 zaken de aanvraag ingetrokken door de DT&V omdat de bewaring inmiddels was opgeheven, omdat er een (ander) reisdocument beschikbaar was of omdat de vreemdeling uit de caseload stroomde in verband met verblijfsrechtelijke omstandigheden (bijvoorbeeld vergunningverlening of een nieuwe aanvraag).

De LP-resultaten zijn niet te relateren aan het moment van indiening van de LP-aanvraag dan wel aan het moment van uitstroom uit de caseload van de DT&V.

4.2.2 In behandeling bij IOM

Soms zijn vreemdelingen die vrijwillig met behulp van IOM vertrekken niet in het bezit van (geldige) reisdocumenten. IOM bemiddelt voor hen bij diplomatieke vertegenwoordigingen om deze voor terugkeer benodigde documenten te verkrijgen. IOM heeft in de afgelopen periode opnieuw vaker bemiddeld bij het verkrijgen van een reisdocument.

In het tweede halfjaar van 2011 zijn bij IOM circa 780 aanvragen voor bemiddeling bij de verkrijging van reisdocumenten ingediend voor 75 verschillende landen en 690 reisdocumenten verkregen. 190 reisdocumenten zijn afgegeven ten behoeve van vreemdelingen in een detentiecentrum. Dit laatste aantal is met 8% afgenomen ten opzichte van het tweede halfjaar van 2010 doordat het aantal aanvragen om met behulp van IOM te kunnen vertrekken van vreemdelingen in bewaring in de rapportageperiode daalde (met 17%).

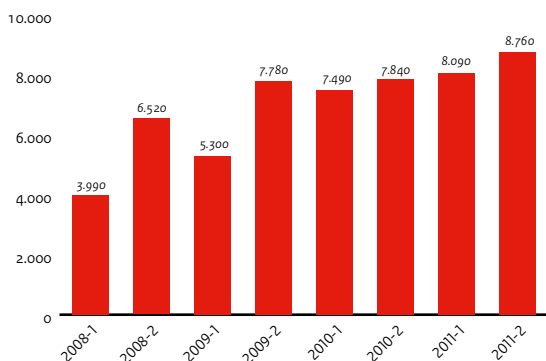
Het aantal door IOM ingediende aanvragen voor reisdocumenten en het aantal verkregen reisdocumenten zijn beide gestegen, respectievelijk met 4% en met 20%. Ook hier is aldus een substantiële stijging te zien bij het aantal door de diplomatieke vertegenwoordigingen afgegeven vervangende reisdocumenten. Hier is geen specifieke verklaring voor anders dan dat er goede afspraken en een goede relatie bestaat tussen IOM en de vertegenwoordigingen van de landen van herkomst voor wie de reisdocumenten benodigd zijn.

4.3 Uitstroom Terugkeer

4.3.1 Afgehandelde zaken door DT&V

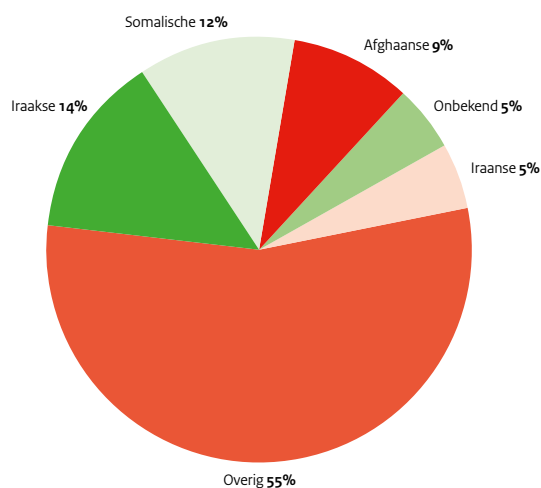
Gedurende de rapportageperiode handelde de DT&V de zaken van 8.760 vreemdelingen af. In het tweede halfjaar van 2010 handelde de DT&V 7.840 zaken af. Dit betekent een stijging van 12%. Een hogere instroom vanaf het tweede halfjaar van 2010 van het aantal afgewezen asielzoekers is hier de oorzaak van, met name vanwege de invoering van de Verbeterde asielprocedure per 1 juli 2010. Hierdoor heeft de DT&V nu ook de zaken van de afgewezen asielzoekers vanuit de AA-procedure in behandeling (waar voorheen de asielaanvragen die werden afgewezen in de toenmalige AC-procedure niet voor behandeling van de DT&V kwamen).

Met een jaartotaal van 16.850 over 2011 is het aantal afgehandelde vertrekzaken met 10% gestegen ten opzichte van het jaartotaal over 2010 (15.330).

Grafiek 4.3 Overzicht aantal behandelde vertrekzaken DT&V per halfjaar

Bron: DT&V

Grafiek 4.4 Top-5 nationaliteiten behandelde vertrekzaken DT&V, 2011-2

Bron: DT&V

Grafiek 4.3 geeft de ontwikkeling weer van het aantal door de DT&V behandelde vertrekzaken gedurende de afgelopen halfjaren. Grafiek 4.4 geeft de vijf meest voorkomende nationaliteiten weer van de vreemdelingen in de afgehandelde vertrekzaken in het tweede halfjaar van 2011.

Een deel van de zaken stroomt uit de caseload van de DT&V vanwege bijvoorbeeld toelatingsaanvragen, statusverleningen of opheffing van de bewaring. Het grootste gedeelte van de uitstroom uit de caseload wordt echter afgehandeld omdat een vorm van vertrek is geregistreerd. In de rapportageperiode betrof het 5.830 zaken. In 49% (2.850 zaken) betreft het aantoonbare vertrekken uit Nederland en in 51% (2.980 zaken) zelfstandig vertrek zonder toezicht. In het tweede halfjaar van 2010 lag deze verhouding op respectievelijk 52% en 48%. In vergelijking met het tweede halfjaar van 2010 is het aantal zaken dat uit de caseload van de DT&V stroomde middels een vorm van vertrek met 6% gestegen. Ten opzichte van het eerste halfjaar van 2011 tekent zich een stijging van 5% af.

Vanwege jurisprudentie over de late implementatie van de Terugkeerrichtlijn kon een deel van de bewaringszaken niet in stand blijven, met name van de vreemdelingen die kort in detentie zaten. Het aantoonbaar vertrek van deze groep is relatief hoog. Aan de instroomkant van de caseload van de DT&V zijn reeds genoemd:

- Jurisprudentie omtrent het MTV zorgde ervoor dat aangetroffen vreemdelingen niet in vreemdelingenbewaring konden worden gesteld;
- De VP en de KMar hebben minder bewaringszaken aangeleverd wegens de terugkeerrichtlijn;
- Tot slot kreeg de DT&V relatief meer zaken van afgewezen asielzoekers uit de AA-procedure in behandeling. Dit heeft invloed op de vertrekcijfers/terugkeercijfers omdat een relatief groot aandeel van deze vreemdelingen zelfstandig zonder toezicht vertrekt.

Uitstroom uit de caseload van de DT&V vanuit vreemdelingenbewaring betrof 2.940 zaken in deze rapportageperiode. Van die groep stroomden 2.550 zaken uit door middel van een vorm van vertrek waarbij de verhouding aantoonbaar vertrek uit Nederland en zelfstandig vertrek zonder toezicht respectievelijk 60% en 40% betrof. Van de Vreemdelingen in de Strafrechtketen (VRIS) wiens zaak uit de caseload van de DT&V tot een vorm van vertrek leidde (400 zaken), vertrok ongeveer 70% aantoonbaar uit Nederland. Van 30% betrof het zelfstandig vertrek zonder toezicht. Dit zijn dezelfde percentages als in het tweede halfjaar van 2010.

In jaarcijfers uitgedrukt is het aantal door de DT&V afgehandelde zaken van vreemdelingen in bewaring in 2011 met 19% gedaald ten opzichte van 2010. De daling tekent zich af door bewaringsopheffingen wegens de niet geïmplementeerde Terugkeerrichtlijn en door minder instroom vanuit VP en KMar (MTV).

4.3.2 Afgehandelde zaken door IOM

In het tweede halfjaar van 2011 zijn 1.940 personen via bemiddeling van IOM vertrokken. Dit betreffen personen die zijn teruggekeerd naar het land van herkomst of voor hervestiging in een derde land in aanmerking kwamen. Met 350 meer vertrekkers dan in tweede halfjaar van 2010, betreft dit een stijging van 22%. Het aantal afgehandelde vertrek-

dossiers door IOM per halfjaar wordt weergegeven in grafiek 4.5. Ten opzichte van het jaartotaal over 2010 (3.060) is het aantal door IOM behandelde vertrekzaken in 2011 met 13% gestegen naar 3.470 vertrekzaken.

Het vertrek onder de groep (ex-)asielzoekers was in het tweede halfjaar 2011 het hoogst (70%). Dit aandeel is in vergelijking met het tweede halfjaar van 2010 gestegen, destijds bedroeg dit aandeel 54%.

Als het totaal aantal vertrekkers in het tweede halfjaar van 2011 wordt ingedeeld naar herkomstland, dan blijkt dat Irak als in de voorgaande rapportageperioden op de eerste plaats staat en vergeleken met het tweede halfjaar van 2010 is gestegen. De top-5 van landen van herkomst werd verder gevormd door respectievelijk Macedonië, Wit-Rusland, Rusland en Brazilië.

Grafiek 4.6 laat de top-5 zien van herkomstlanden van de vertrekzaken van IOM over het tweede halfjaar 2011.

In het tweede halfjaar van 2011 verbleven op het moment van vrijwillig vertrek met IOM 200 vreemdelingen van de totale groep vertrekkers in vreemdelingrechtelijke bewaring. Zij zijn vertrokken onder het project Assisted Voluntary Return from Detention II (AVRD II). De top-3 van landen van herkomst van vrijwillig vertrek vanuit vreemdelingenbewaring betrof: Irak, Nigeria en Belarus. In het tweede halfjaar van 2010 vertrokken circa 230 personen in het kader van het AVRD II project.

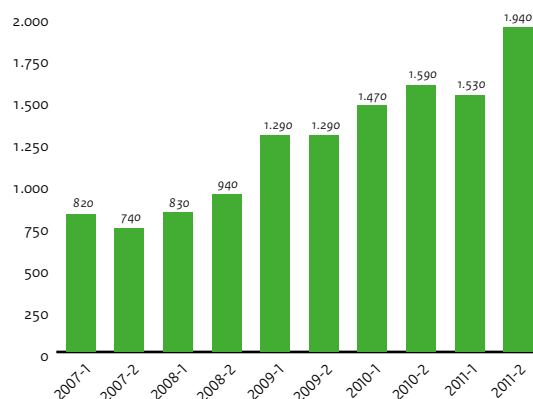
Het AVRD II project zou op 31 december 2011 eindigen. IOM heeft echter een budgetneutrale verlenging gekregen. Deze geldt tot en met april 2012.

Op 15 augustus 2011 is het project Assisted Voluntary Return of Families with Underage Children (FC-project) gestart. Het project biedt ondersteuning aan 150 families; een familie bestaat uit ten minste één volwassene en één minderjarig kind. Door middel van een op maat gemaakt re-integratieplan wordt een combinatie van 'Cash' en 'in Kind'-ondersteuning¹¹ aangeboden ter bevordering van de herintegratie in het land van herkomst.

In het kalenderjaar 2011 hebben 23 families, bestaande uit 93 personen, van het project gebruik gemaakt. De drie meest voorkomende landen van herkomst waren:

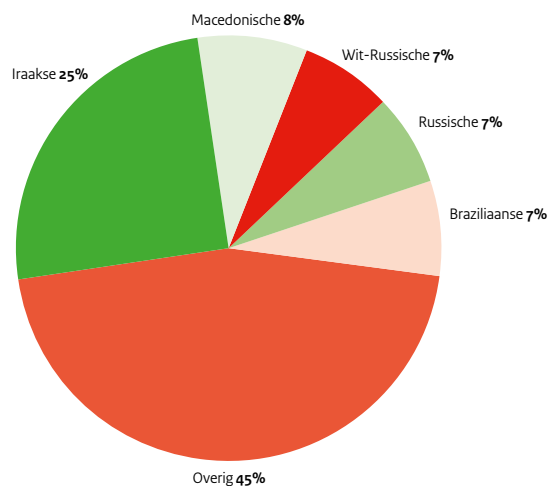
1. Irak;
2. Rusland (voornamelijk Tsjetsjenië);
3. Mongolië.

Deze vertrekken behoren tot het totale aantal vrijwillig vertrek met IOM.

Grafiek 4.5 Overzicht aantal behandelde vertrekzaken m.b.v. IOM per halfjaar

Bron: IOM

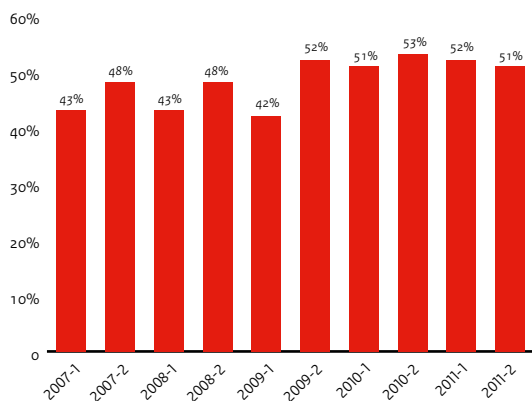
Grafiek 4.6 Top-5 land van herkomst uitstroom vertrekkers met behulp van IOM,

2011-2

Bron: IOM

¹¹ 37 In kind -ondersteuning is een in natura (niet-cash) ondersteuning in het land van herkomst. Ter waarde van een x-bedrag wordt naar faciliteiten gezocht die van tevoren met de terugkerende vreemdeling is afgesproken. De IOM-missie of IOM-partner in het land van herkomst bemiddelt en betaalt. Voorbeelden zijn opleiding, onderdak, opzet van een bedrijf etc.

4.3.3 Vertrek uit het terugkeerproces

Grafiek 4.7 Overzicht percentages ketenbreed aantoonbaar vertrek van totaal vertrek per halfjaar.

Bron: KMI, peildatum 1 februari 2012

Ketenbreed werden in het tweede halfjaar van 2011 10.670 vertrekken uit het terugkeerproces geregistreerd. Dit houdt een afname in van 7% in vergelijking met het tweede halfjaar van 2010. De verhouding aantoonbaar vertrek (waaronder gedwongen en zelfstandig vertrek onder toezicht) versus niet aantoonbaar vertrek (het zelfstandige vertrek zonder toezicht) bleef in deze rapportageperiode steken op respectievelijk 51% en 49%, (zie grafiek 4.7) ondanks een lichte daling van 4% bij het zelfstandig vertrek zonder toezicht.

Niet alleen in relatieve zin daalde het aantoonbare vertrek (in het tweede halfjaar van 2010 was de verhouding immers 53% - 47%) maar ook in absolute aantallen (van 6.090 in de betreffende zes maanden in 2010 naar 5.420 in de huidige zesmaandsperiode, een daling van 11%.) Uit tabel 4.1 blijkt dat in de vergelijking tussen de twee laatste halfjaren van 2010 en 2011 de daling zich met name voordoet bij het gedwongen vertrek (22%). Zoals op meerdere plaatsen in deze rapportage aangegeven, manifesteren zich hier de gevolgen van de jurisprudentie MTV en de implementatie van de Terugkeerrichtlijn. De aantallen van de tweede component van aantoonbaar vertrek, het zelfstandig vertrek, zijn daarentegen gestegen met 12%.

Tabel 4.1 Overzicht ketenbrede uitstroom uit terugkeerproces naar categorie per halfjaar

	2008-1	2008-2	2009-1	2009-2	2010-1	2010-2	2011-1	2011-2
Aantoonbaar vertrek	4.680	4.520	4.820	5.540	5.720	6.090	5.400	5.420
wv. gedwongen	3.730	3.140	3.530	3.740	3.900	4.140	3.380	3.240
wv. zelfstandig	950	1.380	1.290	1.800	1.830	1.960	2.020	2.180
Zelfstandig zonder toezicht	6.090	4.900	6.540	5.180	5.450	5.440	4.920	5.250
Totaal	10.770	9.420	11.370	10.720	11.170	11.530	10.320	10.670

Bron: KMI, peildatum 1 februari 2012

Ook in de jaarcijfers zijn deze ontwikkelingen te zien. In het kalenderjaar 2011 werden ketenbreed 20.980 vertrekken geregistreerd, wat 8% minder is dan in 2010.

In de tabellen 4.2 en 4.3 worden respectievelijk de top-5 nationaliteiten getoond van de vreemdelingen die aantoonbaar zijn vertrokken en van de vreemdelingen die zelfstandig zonder toezicht zijn vertrokken in de huidige rapportageperiode. Tevens is in de tabellen de top-5 van het tweede halfjaar van 2010 getoond.

Tabel 4.2 Top-5 nationaliteiten categorie ketenbreed aantoonbaar vertrek

2010-2		2011-2	
Turkse	390	Iraakse	560
Iraakse	380	Braziliaanse	270
Braziliaanse	280	Chinese	260
Chinese	280	Turkse	250
Nigeriaanse	280	Surinaamse	240

Bron: KMI, peildatum 1 februari 2012

Uit tabel 4.2 blijkt dat het aantoonbaar vertrek van vreemdelingen met de Iraakse nationaliteit in het tweede halfjaar van 2011 is toegenomen waar de Turkse nationaliteit juist afnam.

Tabel 4.3 Top-5 nationaliteiten categorie ketenbreed zelfstandig vertrek zonder toezicht

2010-2		2011-2	
Iraakse	660	Iraakse	590
Somalische	420	Afghaanse	360
Georgische	240	Somalische	340
Onbekend	220	Chinese	240
Amerikaanse	200	Amerikaanse	200

Bron: KMI, peildatum 1 februari 2012

Bij het zelfstandig vertrek zonder toezicht blijft de Iraakse nationaliteit op de eerste plaats voorkomen in de registraties. Dit is al meerdere rapportageperioden het geval. De Afghaanse nationaliteit kwam in het tweede halfjaar van 2010 niet voor in de top-5. In die rapportageperiode werd voor vreemdelingen met de Afghaanse nationaliteit 180 maal een zelfstandig vertrek zonder toezicht geregistreerd. In de huidige rapportageperiode is dat 360 (tabel 4.3).

5

Opvang

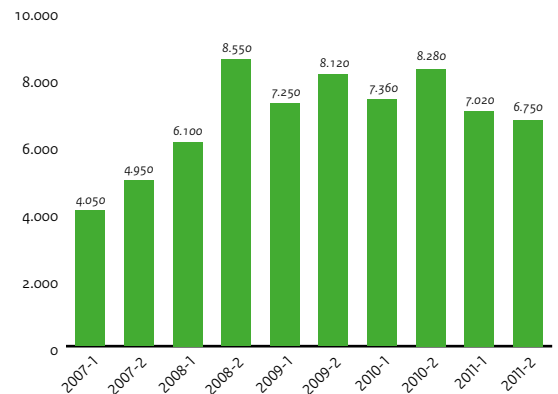
Asielzoekers die in afwachting zijn van een uitspraak op hun aanvraag voor een verblijfsvergunning worden op sobere, doch humane wijze opgevangen.

Gedurende de asielprocedure krijgt een asielzoeker huisvesting en faciliteiten geboden door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). Er wordt bij de opvang van asielzoekers rekening gehouden met de omgeving, de wensen van de maatschappij en de regelgeving van de EU.

5.1 Instroom Opvang

In het tweede halfjaar van 2011 ontvingen 6.750 vreemdelingen, asielzoekers, opvang in de zogeheten 'Centrale Opvang' (CO)¹² van het COA. Daarmee daalde deze instroom in het proces met 18% ten opzichte van het tweede halfjaar van 2010. Voor de ontwikkeling van de opvanginstroom in periodes van een halfjaar, zie grafiek 5.1. De instroom in het gehele jaar 2011 (13.760) daalde met 12% ten opzichte van 2010. In dat jaar kregen nog 15.640 vreemdelingen een opvangplaats aangeboden.

De grootste groep die in het tweede halfjaar van 2011 opvang ontving, was de groep asielzoekers uit Afghanistan, met 16% van de totale instroom. Zie grafiek 5.2 voor de verdeling van de top-5 van landen van herkomst, die 59% van de totale instroom uitmaakte.

Grafiek 5.1 Overzicht aantal instroom in de Centrale Opvang per halfjaar

Bron: COA

5.2 Doorstroom Opvang

Bestelling capaciteitsplaatsen

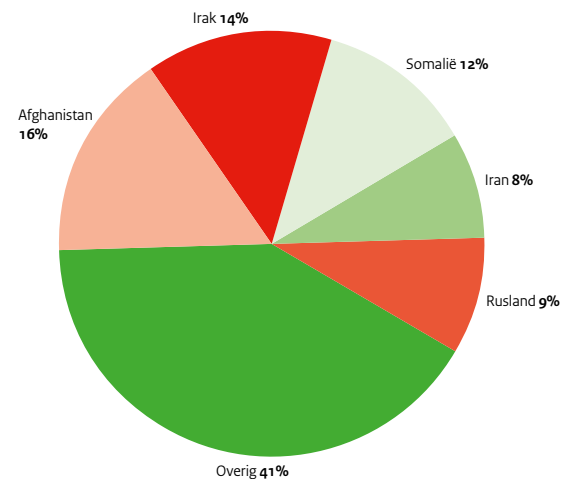
Voor 2012 zijn er door BZK 16.873 capaciteitsplaatsen besteld. In 2010 en 2011 waren dit er respectievelijk 21.270 en 22.196 plaatsen.

Bezetting in de Centrale Opvang

Op 1 januari 2012 bedroeg de bezetting in de CO 16.110 vreemdelingen. De totale bezetting is ten opzichte van 1 januari 2011 (toen de bezetting 21.360 vreemdelingen bedroeg¹³) met 25% gedaald. Deze daling is het gevolg van meerdere factoren waaronder een versnelling van de huisvesting van vergunninghouders en van de intensivering van de voorbereidingen voor terugkeer van de asielzoekers die in Nederland niet in het bezit kunnen worden gesteld van een verblijfsvergunning. Daarnaast heeft ook het saldo instroom-uitstroom gevolgen voor de bezetting: in 2011 stroomden 4.880 personen meer uit de opvang dan er instroomden. Het verloop van de bezetting in de opvang in de afgelopen jaren is weergegeven in grafiek 5.3.

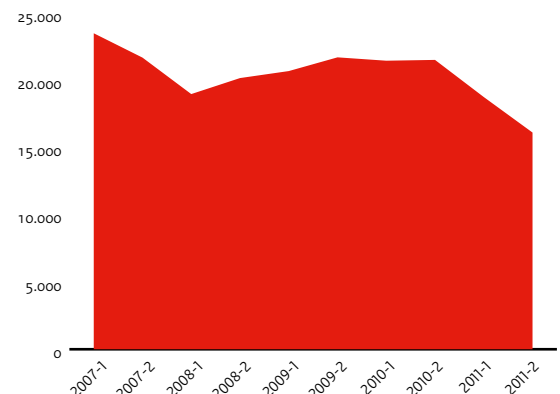
Onder de 16.110 vreemdelingen in de CO op 1 januari 2012 bevonden zich 770 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV), dit is een daling van 19% ten opzichte van 1 januari 2011 (toen 950). Daarnaast maakten 790 vreemdelingen die in de vrijheidsbeperkende locatie (VBL) verbleven deel uit van de bezetting CO (dit houdt een stijging in van 56% ten opzichte van de vergelijkbare periode in 2010 (toen 510) en 2.880 vergunninghouders (wat een daling betekent van 34% ten opzichte van 1 januari 2011).

Op 1 januari 2012 verbleven 600 vreemdelingen vijf jaar of langer in de CO. Dit is 29% minder dan op 1 januari 2010. Op die datum verbleven 840 personen vijf jaar of langer in de opvang. In grafiek 5.4 wordt de verblijfsduur van de bezetting aan het einde van de voorgaande rapportageperiodes in een onderverdeling getoond.

Grafiek 5.2 Top-5 landen van herkomst instroom in de Centrale Opvang, 2011-2

Bron: COA

Grafiek 5.3 Overzicht aantal bezetting in de Centrale Opvang per halfjaar

Bron: COA

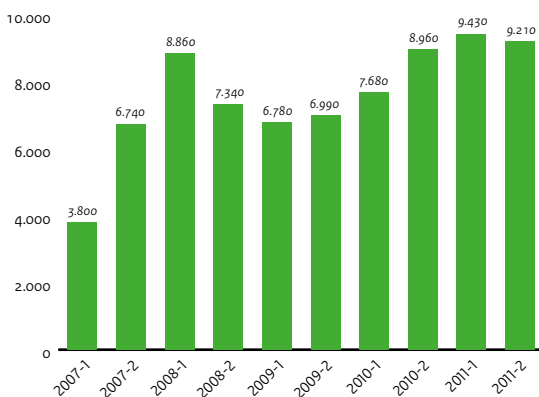
¹² Deze cijfers zijn inclusief de instroom in de VBL, per 1 januari 2011 rekent het COA de VBL tot de Centrale Opvang.

¹³ In de rapportage Vreemdelingenketen juli – december 2010 is gemeld dat de bezetting op 1 januari 2011 circa 20.800 personen bedroeg. Dit aantal was exclusief de bezetting in de VBL.

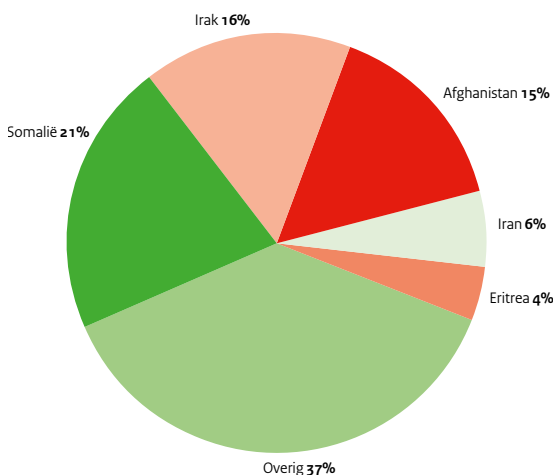
Grafiek 5.4 Overzicht verblijfsduur in de Centrale Opvang per halfjaar

Bron: COA

Grafiek 5.5 Overzicht aantal uitstroom uit de Centrale Opvang per halfjaar

Bron: COA

Grafiek 5.6 Top-5 landen van herkomst uitstroom uit de Centrale Opvang, 2011-2

Bron: COA

Tijdens de begrotingsbehandeling in november 2011¹⁴ heeft de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel toegezegd de Tweede Kamer te informeren over de groep die langer dan vijf jaar in de opvang zit. Daarnaast is na de begrotingsbehandeling de motie van de leden Van der Staaij en Knops aangenomen. De strekking ervan is om de regering te laten onderzoeken op welke wijze deze rapportage kan worden aangevuld met informatie over aantallen en achtergronden van asielzoekers die langer dan vijf jaar geleden een eerste asielaanvraag in Nederland hebben gedaan en de Kamer hierover te berichten. Hierop zijn de uitvoeringsorganisaties gevraagd voortdurend in de gaten te houden of er (ex-)asielzoekers te lang in de opvang, of anderszins in een vreemdelingrechtelijke procedure, verblijven. Als dit wordt gesignaleerd, zal er waar mogelijk met prioriteit worden ingegrepen, om snel duidelijkheid te geven aan de betreffende vreemdeling. Hiervoor is de ketenbrede werkgroep 'Asielvolgsysteem' ingesteld. Zodra er resultaten bekend zijn, worden ze met de Tweede Kamer gedeeld.

5.3 Uitstroom Opvang

In de huidige rapportageperiode stroomden 9.210 personen de opvang uit, wat een stijging van 3% inhoudt ten opzichte van het tweede halfjaar van 2010. Toen verlieten 8.960 vreemdelingen de Centrale Opvang. In grafiek 5.5 wordt de ontwikkeling getoond van de uitstroom in de afgelopen halfjaren.

In heel 2011 is sprake van een stijging van 12% van het aantal (ex-)asielzoekers dat de opvang verliet (aantal van 18.640 ten opzichte van 2010 (uitstroom CO van 16.650).

De gemiddelde maandelijkse uitstroom in het tweede halfjaar van 2011 bedroeg 1.530 personen. Dit was 1.490 in de vergelijkbare periode in 2010. De belangrijkste herkomstlanden van de personen die de opvang uitstroomden in de rapportageperiode waren Somalië, Irak, Afghanistan, Iran en Eritrea. Zie grafiek 5.6 voor de bijbehorende percentages.

Uitstroom uit de opvang vindt om verschillende redenen plaats. Dit kan bijvoorbeeld vertrek zijn, al dan niet onder toezicht, uitstroom naar vreemdelingenbewaring, doormigratie of door zogenoemde 'ontruiming'. Deze laatste categorie uitstroom steeg in de rapportageperiode nog verder. In de vorige editie werd nog een verdubbeling gerapporteerd, in de huidige rapportageperiode steeg het aantal ontruiming van 190 naar 560, een stijging van 195%. In jaartotalen bezien stegen de ontruiming met 65% (van 320 in 2010 naar 920 in 2011).

In het tweede halfjaar van 2011 kregen 5.560 vreemdelingen, asielzoekers, in de opvang een verblijfsvergunning. Dat waren er 970 minder dan in het tweede halfjaar van 2010 (4.530). Tegelijkertijd stroomden in de rapportageperiode 4.780 asielzoekers met een verblijfsvergunning uit de Centrale Opvang. Dat is een afname van 60 ten opzichte van de vergelijkbare periode in 2010, met name

¹⁴ Begrotingsbehandeling, onderdeel Immigratie en Asiel van de begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 33000 VII

terug te voeren op de verminderde afgifte van vergunningen. Als gevolg hiervan is het aantal personen met een verblijfsvergunning in de opvang afgenomen van 4.900 vergunninghouders op 1 januari 2011, via 4.090 op 1 juli 2011, naar 2.880 op 1 januari 2012.

De afname van het aantal personen dat in de Centrale Opvang wacht op huisvesting, kan grotendeels verklaard worden door het gehandhaafde tempo van huisvesting (in het tweede halfjaar van 2011 gemiddeld bijna 800 per maand bij een afgenomen aantal afgegeven verblijfsvergunningen (in de rapportageperiode gemiddeld bijna 600 per maand)). Gemiddeld verbleven vergunninghouders in het tweede halfjaar van 2011 na vergunningverlening 5 maanden in de opvang.

6

Bewaring

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de activiteiten rond het op wettelijke grondslag ontnemen van de vrijheid aan vreemdelingen met het oog op hun vertrek uit Nederland.

6.1 Instroom Bewaring

In het tweede halfjaar van 2011 stroomden 2.890 vreemdelingen in het bewaringsproces in. In dezelfde periode van 2010 was dit 3.840. Het aantal ingestroomde vreemdelingen is ten opzichte van het tweede halfjaar van 2010 met 25% gedaald (zie grafiek 6.1).

Deze sterke afname kent een aantal oorzaken. Vanaf 24 december 2010 zijn door de Terugkeerrichtlijn de mogelijkheden voor de VP om in bewaring te stellen afgenomen. Daarnaast konden door een uitspraak van de Raad van State op 28 december 2010 over het MTV door de KMar minder vreemdelingen in bewaring worden gesteld.

In 2011 bedroeg de totale instroom 6.100 vreemdelingen. Dit is een aanzienlijke daling ten opzichte van 2010; in dat jaar stroomden 7.810 vreemdelingen in. Dit betekent een daling van 22%. In 2009 en 2010 bleef de instroom redelijk stabiel, maar door de bovengenoemde oorzaken is het afgelopen jaar de instroom sterk afgenomen.

Het aantal inbewaringstellingen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) bedroeg 40 in het tweede halfjaar van 2011. In dezelfde periode van 2010 bedroeg dit aantal nog 110. Dit is een daling van 64%.

Ook in het jaartotaal tekent zich een dergelijke daling af: in het gehele kalenderjaar 2011 zijn in totaal 90 AMV's in bewaring gesteld. Voor 2010 bedroeg het totale aantal ingestroomde AMV's 220, een daling van 59%.

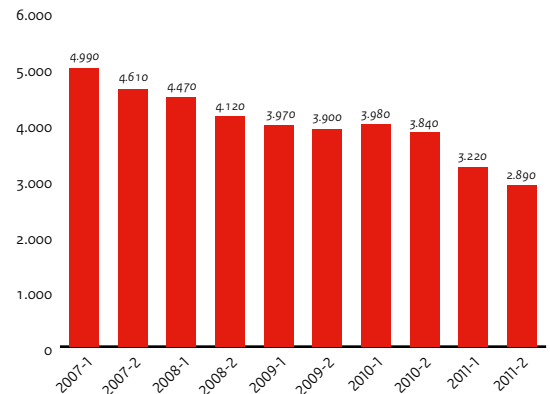
Deze daling is terug te voeren op de beleidsmaatregel die 10 maart 2011 is ingevoerd. Sinds die datum kunnen AMV's in principe niet meer in bewaring worden gesteld en geldt een alternatief voor bewaring. AMV's kunnen alleen nog in bewaring worden gesteld als er sprake is van één of meer van de volgende omstandigheden:

- hij of zij is verdacht van, of veroordeeld wegens, een misdrijf;
- het vertrek van betrokkene kan binnen 14 dagen worden gerealiseerd;
- hij of zij is eerder zelfstandig, zonder toezicht uit de opvang vertrokken, of heeft zich niet gehouden aan een opgelegde meldplicht of vrijheidsbeperkende maatregel;
- aan hem of haar is de toegang tot Nederland geweigerd aan de buitengrens en de minderjarigheid is nog niet vastgesteld.

6.2 Doorstroom Bewaring

Bezetting bij Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)

In het tweede halfjaar van 2011 bedroeg de gemiddelde bezetting van de vreemdelingenbewaring bij DJI (exclusief de uitzetcentra (UC's)) 1.060 personen. In het tweede halfjaar van 2010 was de gemiddelde bezetting 1.330. Dit betekent een daling van 20%. Deze daling is een direct gevolg van de daling van de instroom waar in de vorige paragraaf aandacht aan is besteed. De gemiddelde bezetting bleef in 2009 en 2010 min of meer stabiel, maar daalt sterk in 2011. Ten opzichte van 2010 (1.320) is de bezetting in 2011 met 17% afgenomen naar 1.100 personen in vreemdelingenbewaring.

Grafiek 6.1 Overzicht aantal instroom in vreemdelingenbewaring per halfjaar

Bron: DJI

De gemiddelde bezetting van de UC's laat in 2011 ten opzichte van 2010 ook een dalend verloop zien. In de tweede helft van 2011 bedroeg de gemiddelde bezetting 130 personen. In dezelfde periode van 2010 was deze bezetting 180. Dit is een afname van 28%. Sinds 2008 daalt de gemiddelde bezetting van de UC's. In de tweede helft van 2010 is er tijdelijk sprake van een lichte stijging, maar in de eerste helft van 2011 daalt de bezetting wederom. De gemiddelde bezetting in 2011 van 130 is ten opzichte van 2010, toen de gemiddelde bezetting 160 was, met 16% afgenomen.

Beroepszaken Bewaring bij de Vreemdelingenkamers

Instroom

In het tweede halfjaar van 2011 zijn 6.940 bewaringszaken ingestroomd bij de Vreemdelingenkamers, dit is een daling van 26% ten opzichte van het tweede halfjaar van 2010.

In 2011 in z'n geheel zijn 14.850 bewaringszaken in beroep in behandeling genomen. Hiermee daalde deze instroom met 22% vergeleken met 2010, toen er 18.960 van deze zaken in behandeling werden genomen. Het feit dat het aantal aangetekende beroepen tegen inbewaringstelling daalde, houdt verband met het feit dat minder in bewaring werd gesteld (voor de achtergrond hiervan zie paragraaf 3.1 en 6.1).

Uitstroom

In het tweede halfjaar van 2011 werden 7.090 bewaringszaken afgehandeld bij de Vreemdelingenkamers. De uitstroom, het aantal afgehandelde bewaringszaken in beroep, daalde 24% vergeleken met het tweede halfjaar van 2010 en houdt daarmee redelijk gelijke tred met de instroom van deze beroepszaken.

Ten opzichte van het gehele jaar 2010 (18.760 afgehandelde zaken) daalde de uitstroom in 2011 met 19% (15.140 afgehandelde bewaringszaken).

Voorraad

De voorraad bewaringszaken in beroep bij de Vreemdelingenkamers nam af, met 39%. Op 31 december 2011 bedroeg de voorraad 470 zaken ten opzichte van 770 zaken op 31 december 2010. In 2011 werden dan ook meer bewaringszaken in beroep afgehandeld dan er in behandeling werden genomen.

Hoger beroepszaken Bewaring bij de Raad van State

Instroom

In het tweede halfjaar van 2011 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State 870 bewaringszaken in hoger beroep ontvangen. Dit is nagenoeg eenzelfde aantal, 850 zaken, als in dezelfde periode in 2010 waarmee de instroom met 2% steeg.

Over het gehele jaar 2011 genomen, was de toename van het aantal hoger beroepszaken Bewaring meer: het steeg in 2011 met 19% ten opzichte van 2010: van 1.620 naar 1.930 zaken. Die toename is met name terug te voeren op het eerste halfjaar van 2011 toen relatief veel hoger beroep werd aangetekend in zaken met betrekking tot de Terugkeerrichtlijn. In het tweede halfjaar van 2011 heeft deze trend zich niet doorgezet.

Uitstroom

Het aantal afgehandelde bewaringszaken door de Afdeling in het tweede halfjaar van 2011 is gestegen met 22% en bedroeg 930 zaken. In het tweede halfjaar van 2010 bedroeg dit aantal circa 770 zaken. De jaarcijfers laten eenzelfde stijging van 22% zien; in 2011 werden 1.860 zaken afgehandeld waar dat in 2010 nog 1.520 was.

De gemiddelde doorlooptijd voor de hoofdzaken (dus exclusief voorlopige voorzieningen) in hoger beroep over geheel 2011 nam toe. In 2010 bedroeg de gemiddelde behandelduur van een hoger beroepszaak in Bewaring 4 weken; in 2011 was dit 7 weken. De oorzaak voor het oplopen van de doorlooptermijn is, naast het algeheel verhoogde aanbod in de categorie bewaringszaken, het aanbod van zaken die betrekking hadden op de Terugkeerrichtlijn welke veelal nadere bestudering van de Afdeling vergden.

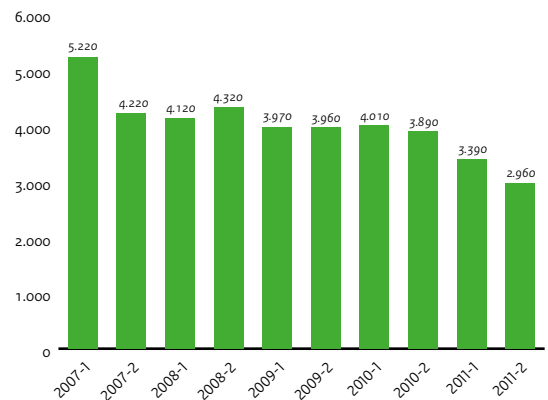
Voorraad

In het tweede halfjaar van 2011 oversteeg het aantal afhandelingen van deze beroepszaken het aantal zaken dat in ontvangst werd genomen. Ondanks een aanvankelijke stijging van 150 zaken gedurende de eerste 6 maanden in 2011, bedroeg de voorraad op 1 januari 2012 maar 70 zaken meer dan op 1 januari 2011 (respectievelijk 260 en 190).

6.3 Uitstroom Bewaring

In het tweede halfjaar van 2011 stroomden 2.960 de vreemdelingenbewaring uit. Ten opzichte van het tweede halfjaar van 2010 is de uitstroom met 24% afgenomen. De daling van de uitstroom houdt dus gelijke tred met de daling in de instroom (25%, zie grafiek 6.2). In 2011 stroomden in totaal 6.360 vreemdelingen uit bewaring. Voor 2010 was de uitstroom 7.900 vreemdelingen. Ten opzichte van 2010 bedraagt de daling in de uitstroom 19%.

Van de 2.960 vreemdelingen die in de rapportageperiode zijn uitgestroomd, verbleef het grootste deel (72%) korter dan drie maanden in bewaring. Voor 11% van deze groep duurde de inbewaringstelling tussen de drie en zes maanden en voor 17% gold dat de inbewaringstelling langer dan zes maanden duurde. Voor de totale uitstroom van 2011 verandert deze verdeling niet.

Grafiek 6.2 Overzicht aantal uitstroom uit vreemdelingenbewaring per halfjaar

Bron: DJI

7

Bijlage:

Toelichting en
Terminologie

Toegang en grensbewaking

Personen die het Schengengebied via Nederland willen in- of uitreizen passeren een grensdoorlaatpost en ondergaan een persoonscontrole. Deze grenscontrole wordt door de Koninklijke Marechaussee (KMar) of in het havengebied Rotterdam, door de dienst Zeehavenpolitie van het Regiokorps Rotterdam-Rijnmond (ZHP), uitgevoerd.

Naast het uitvoeren van persoonscontroles op de doorlaatposten bewaken de KMar en de ZHP het gehele Schengen-buitengrensgebied, dat bestaat uit de maritieme kuststrook, haventerreinen en luchthavens. Dit om illegale grensoverschrijding en criminaliteit buiten de doorlaatposten te voorkomen en te bestrijden. Als een persoon de toegang wordt geweigerd, heeft hij in beginsel de verplichting direct terug te keren naar het land van vertrek, het land van herkomst of een ander land waar de toegang is gewaarborgd.

De groep vreemdelingen die door de KMar de toegang tot Nederland wordt geweigerd, valt uiteen in drie categorieën. Er is een categorie die direct na weigering wordt uitgezet, indien van toepassing na afhandeling van een strafrechttraject. Dit gebeurt zonder tussenkomst van de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V). Een tweede categorie betreft vreemdelingen die aansluitend aan toegangsweigering te kennen geven een asielaanvraag in te willen dienen. Hun zaken worden overgedragen aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en die stromen het toelatingsproces in. De derde categorie wordt gevormd door vreemdelingen die de toegang tot Nederland wordt geweigerd en wiens zaak volgens afspraken tussen de KMar en de DT&V wordt aangeboden aan de DT&V. Hieronder vallen bijvoorbeeld zaken waarin geen claim is gelegd op de vervoerder, of waarin de claim niet kan worden geëffectueerd, of waarin geldige reispapieren ontbreken, of in geval van medische problemen, of bij Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV's).

De ZHP hanteert bij de groep vreemdelingen die de toegang tot Nederland wordt geweigerd nagenoeg dezelfde onderverdeling in categorieën. De grootste groep wordt direct, na weigering, zonder tussenkomst van een ketenpartner uitgezet. Hierbij geeft de gezagvoerder gehoor aan de terugvoerplichting en wordt de vreemdeling terug aan boord van het schip geplaatst.

In het geval de vreemdeling na weigering aan de buitengrens een asielaanvraag indient, wordt ervoor gezorgd dat de vreemdeling kan instromen in het proces Toelating door middel van overdracht aan de IND (Grenskantoor Schiphol). In heel uitzonderlijke gevallen waarin de terugplaatsing aan boord van het schip niet mogelijk is dan wel niet wenselijk wordt geacht, zijn afspraken gemaakt tussen de ZHP en de DT&V en wordt het dossier overgedragen aan de DT&V.

Doorstroom in het toegangsproces verloopt relatief snel. Binnen het uitgangspunt van een humane behandeling van de vreemdeling streven de betrokken organisaties naar een adequate doorlooptijd in het proces. Dat de instroom ondanks de relatief korte doorstroomtijd niet altijd gelijk is aan de uitstroom laat zich verklaren door de langere 'doorstroomtijd' van het deel van de geweigerde vreemdelingen dat wordt geweigerd in verband met een overtreding van de openbare orde. Hiertoe behoren vreemdelingen die drugsbolletjes hebben geslikt of vreemdelingen die in het bezit zijn van valse documenten. Dit deel van de toegangsgeweigerden doorloopt eerst het strafrecht alvorens te worden geweigerd en kan in een andere rapportageperiode instromen dan uitstromen.

Toelating Asiel en Regulier

Aanvragen voor toelating tot verblijf in Nederland worden gedaan in het kader van asiel of een regulier (alle aanvragen anders dan voor asiel) verblijfsdoel. De aanvragen worden ingediend bij en behandeld door de toelatingsorganisatie IND. Behandeling van zaken in beroep en hoger beroep vindt respectievelijk plaats bij de Vreemdelingenkamers van de rechtbanken en bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling, RvS).

Toelating Asiel

Asielinstroom in Nederland bestaat uit het aantal in behandeling genomen aanvragen, zowel eerste aanvragen als tweede en volgende. De instroom wordt bepaald door het aanbod enerzijds en de behandelcapaciteit van de IND anderzijds. Instroom aan asielaanvragen is dan ook niet alleen te relateren aan het aantal personen dat in de rapportageperiode naar Nederland is gekomen om asiel te vragen.

Als een asielaanvraag een inwilligende beschikking tot gevolg heeft, wordt de vreemdeling in het bezit gesteld van een Verblijfsvergunning Asiel (VVA) voor bepaalde tijd. Een VVA voor onbepaalde tijd kan worden aangevraagd wanneer men vijf jaar een VVA voor bepaalde tijd heeft gehad. Daarnaast kan een verleende VVA voor bepaalde tijd worden herbeoordeeld indien daar ingevolge beleid of de individuele zaak aanleiding toe is.

Sinds 1 januari 2008 is de EU-Verordening Migratiestatistiek van kracht. Hierdoor is het mogelijk om volgens de door Eurostat opgestelde en geharmoniseerde definities te rapporteren over aantallen asielaanvragen in de 27 EU-lidstaten. De aantallen die in deze rapportage zijn opgenomen, zien op de totale asielinstroom in de lidstaten, dus zowel eerste, tweede als volgende aanvragen van vreemdelingen van buiten de EU (derdelanders). De Europese cijfers lopen altijd enige maanden achter bij de nationaal beschikbare gegevens. Daarom is in deze editie van de rapportage een overzicht gegeven van de instroom van asielaanvragen in de EU van de eerste negen maanden van 2011.

Een procedure voor toelating op asielgronden heeft een doorlooptijd. Er bestaat aldus een voorraad aan procedures bij de IND die in paragraaf 2.1.2 inzichtelijk wordt gemaakt. Indien beroep wordt ingediend in een toelatingsprocedure zal de behandeltijd van de Vreemdelingenkamers, en in geval hoger beroep wordt ingediend de behandeltijd van de Afdeling, van invloed zijn op de doorlooptijd van de procedure. Daarom wordt ook de instroom, uitstroom en voorraad bij de Vreemdelingenkamers en bij de Afdeling weergegeven. De voorraden die worden besproken, geven de stand van zaken weer aan het einde van de rapportageperiode.

Uitstroom betreft het totaal aantal afgehandelde asielaanvragen. Hiertoe behoren beslissingen op aanvragen voor de VVA voor bepaalde tijd, voor onbepaalde tijd en beslissingen in het kader van herbeoordelingen van VVA's voor bepaalde tijd. Een VVA voor onbepaalde tijd kan worden aangevraagd nadat men in het bezit is geweest van een VVA voor bepaalde tijd.

Afwijzingen op grond van Dublin

Wanneer bij een asielaanvraag blijkt dat de verantwoordelijkheid om de asielprocedure van een vreemdeling te behandelen in een andere lidstaat kan liggen, wordt een Dublin-claimprocedure opgestart. Nadat de andere lidstaat akkoord heeft gegeven op het claimverzoek, wordt de asielaanvraag die de vreemdeling in Nederland heeft gedaan, afgewezen en wordt de overdrachtsprocedure opgestart.

Toelating Regulier

De instroom van reguliere toelatingsprocedures in Nederland bestaat uit het aantal in behandeling genomen aanvragen MVV (Machtiging tot Voorlopig Verblijf) en VVR (Verblijfsvergunning Regulier). Voor reguliere toelating moet een VVR worden verkregen. Vreemdelingen met een MVV-plichtige nationaliteit dienen daartoe eerst een MVV-aanvraag in. Met een inwilliging daarvan kunnen zij een VVR indienen.

Een reguliere toelatingsprocedure heeft een doorlooptijd. Er bestaat aldus een voorraad aan procedures bij de IND die in paragraaf 2.2.2 inzichtelijk wordt gemaakt. Indien beroep wordt ingediend in een toelatingsprocedure zal de behandeltijd van de Vreemdelingenkamers, en in geval hoger beroep wordt ingediend de behandeltijd van de Afdeling, van invloed zijn op de doorlooptijd van de procedure. Daarom wordt ook de instroom, uitstroom en voorraad bij de Vreemdelingenkamers en bij de Afdeling weergegeven. De voorraden die worden besproken, geven de stand van zaken weer aan het einde van de rapportageperiode.

De uitstroom van reguliere toelatingsprocedures in Nederland bestaat uit het aantal afgehandelde aanvragen MVV en VVR.

EU-recht / Europaroute

Op 18 december 2009 is het onderzoek 'EU-recht en gezinsmigratie – Het gebruik van EU-recht door gezinsmigranten uit derde landen' aan de Tweede Kamer aangeboden. In navolging van deze brief worden in paragraaf 2.2.3 de aantallen behandelde aanvragen, de inwilligingen en de afwijzingen van het beroep op gezinsmigratie op grond van het gemeenschapsrecht weergegeven. De aantallen gelden zowel voor de aanvragen van Nederlandse referenten als van referenten uit andere EU-lidstaten. De aantallen afgehandelde aanvragen die worden weergegeven in tabel 2.7 zijn een uitsplitsing van de aantallen van het totaal aantal afhandelingen van VVR-aanvragen (tabel 2.6).

Toezicht en handhaving

Toezicht en handhaving geeft inzicht in de activiteiten op het terrein van het toezichthouden op rechtmatig verblijf in Nederland, op het terrein van handhaving en op dat van het vreemdelingrechtelijke openbare-ordebeleid. Onder toezicht in het kader van het bestrijden van illegaliteit wordt verstaan binnenlands toezicht, waaronder ook toezicht nabij de binnengrenzen en (mobiel) toezicht in en op de haventerreinen.

Het vreemdelingrechtelijk openbare-ordebeleid beoogt bij te dragen aan de naleving van de normen en waarden van de Nederlandse rechtsorde door gebruik te maken van de bevoegdheden in de Vreemdelingenwet en criminele vreemdelingen uit Nederland te verwijderen. Dit gebeurt bij voorkeur rechtstreeks vanuit strafrechtelijke detentie en, indien van toepassing, na intrekking van het verblijfsrecht en met een ongewenstverklaring. Het zogenaamde VRIS-protocol (Vreemdelingen in de Strafrechtketen) ondersteunt dit proces. Het VRIS-protocol beschrijft de werkwijze tussen de vreemdelingen- en de strafrechtketen. Binnenlands vreemdelingentoezicht behelst onder andere het staande houden, ophouden, het verrichten van identiteitsonderzoek en in vreemdelingenbewaring stellen van vreemdelingen door de politie en KMar, alsmede de overige vreemdelingentaken die de politie uitvoert, zoals de meldplicht voor kort verblijvers.

Dit toezicht wordt door de Vreemdelingenpolitie vormgegeven door het uitvoeren van persoons- en objectgerichte controles. Persoonsgerichte controles richten zich op bij de overheid bekende vreemdelingen wanneer sprake is van indicaties van fraude of misbruik of van het niet naleven van de aan de afgegeven vergunning gestelde voorwaarden, op uitgeprocedeerde vreemdelingen en op asielzoekers die zich aan de meldingsplicht hebben onttrokken. De objectgerichte controles richten zich op ruimtes of bedrijven ter uitzetting van aldaar aanwezige illegaal verblijvende vreemdelingen. Beide vormen van toezicht zijn als volgt geprioriteerd: criminele vreemdelingen al dan niet illegaal, vreemdelingen die de openbare orde verstoren of anderszins overlast veroorzaken en tenslotte de uitgeprocedeerde en/of illegaal verblijvende vreemdeling.

De KMar geeft invulling aan het binnenlands vreemdelingentoezicht door middel van het Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV) uitgevoerd nabij de binnengrenzen van het Schengengebied. Hierbij worden personen steekproefsgewijs en zoveel mogelijk informatiegestuurd aan vreemdelingentoezicht onderworpen. Dit is onder meer het geval bij voertuigen in het grensgebied, maar ook in geval van internationaal vliegverkeer waarbij sprake is van een intra-Schengenvlucht naar het grondgebied van Nederland.

Vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf die in het kader van MTV worden aangetroffen, krijgen een aanzegging Nederland zelfstandig te verlaten, reizen onder toezicht terug naar Duitsland of België of worden in voorkomende gevallen in vreemdelingenbewaring gesteld ten behoeve van hun vertrek. Gecontroleerde personen die tijdens het vreemdelingentoezicht een asielaanvraag indienen, worden niet meegerekend als vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf.

In het kader van vreemdelingentoezicht is de ZHP, complementair aan haar taak in het toegangsproces, belast met persoonscontroles in het kader van grensbewaking (toezicht van het haventerrein in het kader van het Havengerelateerd vreemdelingentoezicht (HVT)). De ZHP voert onder deze bevoegdheid binnen het havengebied van Rotterdam persoonscontroles uit op rechtmatig verblijf in Nederland en om na te gaan of personen zich niet aan grenscontroles onttrekken.

De Arbeidsinspectie (AI) handhaaft de Wet arbeid vreemdelingen (Wav). Via werkplekcontroles worden werkgevers gecontroleerd op tewerkstelling van illegaal verblijvende vreemdelingen of vreemdelingen die rechtmatig in Nederland verblijven maar aan wie het niet of beperkt is toegestaan om arbeid te verrichten. De controles worden onder meer uitgevoerd door interventieteams die bestaan uit de AI, de Belastingdienst, de VP, het UWV, de SVB en de SIOD. Met het oog op het verifiëren van identiteitsdocumenten neemt de KMar op ad-hocbasis deel aan de interventieteams. In het geval van illegale tewerkstelling is de werkgever degene die de wet overtreedt. De AI richt zich daarom alleen op de werkgever en maakt tegen hem boete-rapport op. Het is niet de AI maar de VP die de betrokken vreemdeling in het kader van het toezicht op vreemdelingen kan staande houden. De AI inspecteert in die sectoren en bedrijven waarvan, op basis van een risicoanalyse, de kans aanzienlijk is dat werkgevers gebruik maken van illegale tewerkstelling.

Het aantal uit te voeren persoonscontroles in het toezichtsproces is lastig te voorspellen. Het kan worden gekenschetst als een 'aanbodgerelateerde' taak van de organisaties die een rol spelen in het vreemdelingentoezicht. De omvang en de samenstelling van de potentieel te controleren groep personen (het aanbod) is wisselend. Daarnaast vindt de inzet risico- en informatiegestuurd plaats. Dit geheel heeft invloed op de ontwikkeling van het aantal uitgevoerde persoonscontroles.

De persoons- en objectcontroles die de VP uitvoert, kunnen aanleiding zijn identiteitsonderzoeken uit te voeren. Indien na een identiteitsonderzoek blijkt dat een vreemdeling geen rechtmatig verblijf in Nederland heeft, of de identiteit en/of nationaliteit van de vreemdeling niet vastgesteld kan worden, kan de vreemdeling door de VP in bewaring worden gesteld ter fine van zijn of haar uitzetting. De zaak van de vreemdeling wordt dan overgedragen aan de DT&V, de vreemdeling zelf wordt overgedragen aan DJI.

Indien de ZHP in het kader van het HVT een vreemdeling aantreft die niet rechtmatig in Nederland verblijft, wordt deze overgedragen aan de VP van het korps Rotterdam - Rijnmond.

Uit de identiteitsonderzoeken die de VP uitvoert, kan blijken dat de betreffende vreemdeling rechtmatig verblijf heeft in Nederland of dat daarvan geen sprake is. In het laatste geval krijgt de vreemdeling de aanzegging Nederland te verlaten of, indien daar aanleiding toe is, wordt de vreemdeling in bewaring gesteld en wordt de zaak overgedragen aan de DT&V waar het vertrek van de vreemdeling ter hand wordt genomen.

Terugkeer

Het hoofdstuk Terugkeer geeft inzicht in de activiteiten van de overheid om het daadwerkelijke zelfstandige en zo nodig gedwongen vertrek van vreemdelingen te realiseren. Hoewel vertrek uit Nederland niet altijd terugkeer naar het land van herkomst hoeft in te houden, worden deze activiteiten samengevat als 'het proces Terugkeer'. De organisaties die in het terugkeerproces met name een rol spelen zijn de DT&V, DJI, de KMar en de ZHP. Dit hoofdstuk geeft tevens inzicht in de ondersteuning van dit proces door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) en de andere terugkeeractiviteiten van IOM.

De doelgroep van het proces Terugkeer bestaat uit vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf in Nederland (meer) hebben en de groep die na een afwijzende asielschikking een vertrektermijn heeft gekregen. Zij worden daarom beschouwd als instroom in het proces Terugkeer.

Instroom in het terugkeerproces vindt plaats vanuit andere processen in de Vreemdelingenketen.

Een vreemdeling stroomt het terugkeerproces uit als hij of zij vertrekt, aantoonbaar of zelfstandig zonder toezicht (zie paragraaf 4.4).

Daarnaast kan uitstroom uit het terugkeerproces plaatsvinden door (weer) in te stromen in het toelatingsproces vanwege een ingediende toelatingsaanvraag dan wel vanwege vergunningverlening.

Wanneer is geconstateerd dat een vreemdeling daadwerkelijk is vertrokken, wordt dat vermeld als 'aantoonbaar vertrek'. Hieronder kan zowel zelfstandig vertrek onder toezicht als gedwongen vertrek vallen.

Het zelfstandig vertrek onder toezicht is het zelfstandig ondersteund vertrek van een vreemdeling, al dan niet vanuit vreemdelingenbewaring, naar het land van herkomst dan wel een derde land. Gedwongen vertrek is het vertrek van niet (meer) rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen met behulp van de sterke arm.

Wanneer is geconstateerd dat een vreemdeling niet meer aanwezig is op

het laatst bekende adres, maar het daadwerkelijke vertrek niet aantoonbaar is, wordt het vertrek gerekend tot zelfstandig vertrek zonder toezicht. Gedacht kan worden aan een asielzoeker die zich niet meer beschikbaar houdt voor de meldplicht, een vreemdeling waarvan bij een adrescontrole blijkt dat hij of zij daar niet meer verblijft of een vreemdeling die een aanzegging heeft gehad Nederland te verlaten. Deze categorie werd eerder aangeduid met 'niet-aantoonbaar vertrek uit Nederland' of 'Vertrek met onbekende bestemming'.

De KMar en ZHP ontplooiën verwijder- en terugkeeractiviteiten na een toegangsweigering aan de grens. Indien daarbij (vervangende) reisdocumenten benodigd zijn, of het AMV's betreft, als op het AC de asielaanvraag is afgedaan of als er medische bijzonderheden zijn, wordt het vertrek een zaak voor de DT&V.

De DT&V is een taakorganisatie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties belast met het ondersteunen van het zelfstandig vertrek en het effectueren van het gedwongen vertrek van vreemdelingen. De DT&V richt zich op de volgende vreemdelingen:

- vreemdelingen van wie de asielaanvraag is afgewezen door de IND;
- illegaal verblijvende vreemdelingen die (vanuit het proces Toezicht) in vreemdelingenbewaring zijn gesteld;
- niet rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen in strafdetentie (VRIS);
- vreemdelingen die aan de DT&V het verzoek doen om namens hen bij hun autoriteiten te bemiddelen bij afgifte van een vervangend reisdocument.

De cijfers in deze rapportage die betrekking hebben op de zaken die de DT&V behandelt, gelden op de peildatum 31 januari 2012.

Sinds 1991 heeft de Nederlandse overheid een overeenkomst met IOM om haar te ondersteunen bij het zelfstandig vertrek van vreemdelingen uit Nederland. IOM duidt deze groep vreemdelingen aan met vreemdelingen die vrijwillig willen terugkeren naar het land van herkomst of die zich kunnen hervestigen in een derde land.

Vanaf het eerste moment is IOM voor de Nederlandse overheid de uitvoerder van het REAN-programma, waarmee vreemdelingen in staat worden gesteld vrijwillig terug te keren naar het land van herkomst of zich te hervestigen in een derde land waar permanent verblijf is gewaarborgd. Om speciale doelgroepen te bereiken en een beter resultaat inzake vrijwillige terugkeer te realiseren, voert IOM een aantal speciale projecten uit die aanvullend zijn op het REAN-Programma.

De DT&V wijst de vreemdelingen wiens vertrekzaak bij de DT&V in behandeling is actief op het REAN-programma en de aanvullende (herintegratie-) projecten. In paragraaf 4.1 zijn de aantallen vermeld die uitstromen uit andere processen in de Vreemdelingenketen en instromen in het terugkeerproces. Deze aantallen worden vermeld om een beeld te geven van de orde van grootte van het aantal vreemdelingen in het terugkeerproces. Hierbij moet worden vermeld dat uitstroom uit het ene proces niet altijd volledig gezien kan worden als instroom in het andere proces. Ook moet worden vermeld dat instroom in een proces niet altijd hetzelfde is als instroom bij een organisatie, om redenen die verschillend zijn per proces. In het toegangsproces zijn er bijvoorbeeld vreemdelingen die, na een weigering aan de grens, zonder tussenkomst van de DT&V terugkeren. Hoewel het hier wel het terugkeerproces betreft, worden deze vreemdelingen alleen geregistreerd bij de KMar en

niet als instroom bij de DT&V. En, indien de bewaring van een vreemdeling wordt opgeheven vóórdát dossieroverdracht aan de DT&V heeft plaatsgevonden, vindt wel uitstroom uit het toezichtsproces plaats maar wordt geen instroom bij de DT&V geregistreerd.

Een vertrekzaak kan ook bij meerdere organisaties geregistreerd zijn. Wanneer bijvoorbeeld een asielaanvraag wordt afgewezen van een vreemdeling in vreemdelingenbewaring, dan wordt deze vreemdeling meegerekend in zowel de aantallen die de VP overdraagt aan de DT&V als in de aantallen die IND overdraagt aan de DT&V. De DT&V registreert deze vreemdeling één maal.

Instream vanuit Toegang en grensbewaking

Als bij of na een toegangsweigering door de KMar en ZHP geen asielaanvraag wordt ingediend, het betreft geen AMV, en er zijn geen medische omstandigheden, dan dient de vreemdeling direct, zonder tussenkomst van de DT&V, terug te keren naar het land van vertrek, het land van herkomst of een ander land waar de toegang is gewaarborgd. Als vertrek niet direct na de toegangsweigering mogelijk is – in het bijzonder als een (vervangend) reisdocument verkregen moet worden -, wordt aan de vreemdeling een vrijheidsbeperkende dan wel vrijheidsontnemende maatregel ex artikel 6 Vw2000 opgelegd, wordt de vreemdeling overgedragen aan de DT&V en zal vanuit bewaring worden gewerkt aan het realiseren van vertrek van de vreemdeling.

Instream vanuit Toelating

In het proces Toelating geldt over het algemeen na het afgeven van een negatieve beschikking op een verblijfsaanvraag (zowel op asielgronden als reguliere gronden), een wettelijke vertrektermijn van vier weken waarbinnen de vreemdeling zelfstandig het land dient te verlaten. Als de vreemdeling niet aan de vertrekplicht voldoet, kan een toezichtsmaatregel op grond van artikel 54/56 Vw 2000 (vrijheidsbeperking) worden opgelegd of op grond van artikel 59 Vw 2000 (vrijheidsontneming). De zaken van deze vreemdelingen stromen in beginsel het terugkeerproces in ondanks de omstandigheid dat een deel van hen door bijvoorbeeld een beroepschrift nog steeds of opnieuw rechtmatig verblijf heeft. Dit betekent in de praktijk dat het vertrek niet daadwerkelijk ter hand kan worden genomen.

Instream vanuit Toezicht en handhaving

Wanneer, na een controle door de KMar of de VP, bij constatering van onrechtmatig verblijf de vreemdeling op grond van artikel 59 Vw2000 in vreemdelingenbewaring wordt gesteld, stroomt de zaak van de vreemdeling vanuit het toezichtproces het proces Terugkeer in.

Te behandelen zaken voor DT&V

Zoals uit de passages hierboven blijkt, komen de ketenbrede vertrekzaken niet allemaal ter behandeling van de DT&V.

Te behandelen zaken voor IOM

Een initieel contact is het eerste contact van een migrant met IOM. Dit contact kan een informatief gesprek zijn of direct een aanvraag tot vertrek.

In behandeling bij DT&V

Het aantal positieve antwoorden op aanvragen voor vervangende reisdocumenten is afhankelijk van het aantal ingediende aanvragen.

Het aantal antwoorden waaraan in deze rapportage wordt gerefereerd, kan verkregen zijn op basis van een aanvraag die vóór de rapportageperiode is ingediend.

In de gevallen dat de DT&V aanvragen voor (vervangende) reisdocumenten bij diplomatieke vertegenwoordigingen intrekt, is dat in de meeste gevallen een gevolg van het opheffen van de vreemdelingenbewaring.

In behandeling bij IOM

Ook vreemdelingen die vrijwillig met behulp van IOM vertrekken, zijn soms niet in het bezit van (geldige) reisdocumenten. Ook IOM kan voor hen bij diplomatieke vertegenwoordigingen bemiddelen om deze voor terugkeer benodigde documenten te verkrijgen. IOM heeft in de afgelopen periode de bemiddeling opgevoerd.

Uitstroom uit het proces Terugkeer geschiedt onder andere door de activiteiten van de DT&V en van IOM. Het kan voorkomen dat een vertrekzaak van een vreemdeling zowel bij de DT&V als bij IOM in behandeling is geweest waardoor de aantallen in de paragrafen 4.3.1 en 4.3.2 niet bij elkaar kunnen worden opgeteld.

In paragraaf 4.3.3 wordt de totaal geregistreerde uitstroom van het terugkeerproces weergegeven. Deze uitstroom bestaat uit de afgehandelde vertrekzaken door de DT&V, vreemdelingen die met hulp van IOM vertrekken zonder dat ze bij de DT&V zijn geregistreerd en vreemdelingen die na een weigering aan de grens of nadat ze zijn aangetroffen in het kader van vreemdelingentoezicht Nederland direct verlaten. Er wordt onderscheid gemaakt tussen aantoonbaar vertrek (gedwongen dan wel zelfstandig) en zelfstandig vertrek zonder toezicht.

Opvang

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de huisvesting van een deel van de vreemdelingen in Nederland voorafgaande aan, tijdens en na hun procedure. Het gaat vooral om asielzoekers en daarmee conform de regelgeving gelijkgestelden, zoals onder andere AMV s. Het COA biedt hen in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tijdelijke huisvesting en ondersteunt hen in de voorbereiding op hun toekomst, in Nederland of elders.

De asielzoeker wordt in principe opgevangen in de Centrale Opvang (CO) die de verschillende opvangtypes omvat. De instroom vindt plaats als de asielzoeker zich meldt bij een aanmeldcentrum (AC) van de IND om een asielaanvraag in te dienen. Voorafgaand aan de indiening van de asielaanvraag, tijdens de Rust en Voorbereidingstermijn (RVT), wordt de asielzoeker opgevangen in een Centrale Ontvangstlocatie (COL) en/of Procesopvanglocatie (POL). Ook tijdens de behandeling van zijn asielaanvraag in de Algemene Asielprocedure (AA) wordt de asielzoeker opgevangen in de POL. Wanneer de asielaanvraag niet binnen de AA-procedure wordt afgewezen of ingewilligd, wordt de asielprocedure in de Verlengde Asielprocedure (VA) verder behandeld en krijgt de asielzoeker opvang in een asielzoekerscentrum (AZC) bij het COA. Gedurende de behandeling van de asielaanvraag heeft de asielzoeker recht op opvang. De duur van de opvang is derhalve gekoppeld aan de duur van de behandeling van de asielaanvraag, waardoor de bezetting ook afhankelijk is van de duur van de afhandeling van de asielaanvraag. Nadat de toelatingsprocedure van de asielzoeker is afgerond, moet hij of zij de opvangfaciliteit van het COA verlaten. Bij een inwilliging van de verblijfsaanvraag zal de vreemdeling reguliere woonruimte in een gemeente worden aangeboden. Bij een afwijzing van de verblijfsaan-

vraag dient de vreemdeling Nederland te verlaten. Hij of zij mag dan nog gedurende de vertrektermijn, in principe 28 dagen, in een opvanglocatie verblijven. Op het moment dat deze ex-asielzoeker verwijderbaar is, kan de DT&V hem of haar op grond van een vrijheidsbeperkende maatregel plaatsen in een vrijheidsbeperkende locatie (VBL). Dit kan voor de duur van in beginsel maximaal twaalf weken.

Bewaring

Vreemdelingenbewaring (vrijheidsontneming op grond van de Vw2000) is een maatregel om een vreemdeling die de toegang tot Nederland is geweigerd dan wel niet (meer) in Nederland mag verblijven, vast te houden in een Huis van Bewaring, tot het moment dat vertrek of uitzetting mogelijk is. De inbewaringstelling zorgt dat de vreemdeling beschikbaar is voor vertrek. De toepassing van vreemdelingenbewaring is slechts dan geoorloofd als met minder ingrijpende middelen niet hetzelfde doel bereikt kan worden (57 ultimum remedium beginsel). Het in bewaring stellen van vreemdelingen vindt in Nederland plaats op grond van de Vw2000 waarbij de vreemdeling op basis van een bestuursrechtelijke maatregel (en niet op grond van het strafrecht) wordt ingesloten. Binnen de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) heeft de Directie Bijzondere Voorzieningen (DBV) specifiek de verantwoordelijkheid voor de vreemdelingenbewaring.

Binnen vreemdelingenbewaring zijn twee groepen te onderscheiden: aan de buitengrens de toegang tot Nederland geweigerde vreemdelingen (zie ook hoofdstuk 1) en vreemdelingen die in Nederland werden staande gehouden wegens onrechtmatig verblijf (zie ook hoofdstuk 3). Zij worden ingesloten op respectievelijk artikel 6 of artikel 59 Vw2000. De insluiting van vreemdelingen vindt plaats in een Huis van Bewaring (voor art.59 Vw) of een locatie met een 57 regime grenslogies (voor art. 6 Vw). In de vreemdelingenbewaring geldt een regime van beperkte gemeenschap. Dit betekent dat de vreemdeling in de gelegenheid is gemeenschappelijk deel te nemen aan activiteiten. Buiten de activiteiten verblijft hij of zij op een gemeenschappelijke afdeling of de eigen verblijfsruimte. Tot begin maart 2011 werden AMV's, met het oog op vertrek dan wel uitzetting, ondergebracht in een Justitiële Jeugdinstelling (JJI). Alleen AMV's met criminele antecedenten of AMV's die zich eerder aan toezicht hebben onttrokken, worden nog geplaatst in een JJI. Voor de overige AMV's wordt een alternatief voor bewaring gezocht.

Zoals in paragraaf 5.3 toegelicht kan de DT&V een verwijderbare ex-asielzoeker op grond van een vrijheidsbeperkende maatregel plaatsen in een VBL.

Instroom in het proces Bewaring vindt plaats vanuit zowel het toegangsproces als vanuit het proces Toezicht. Zie hiertoe ook de hoofdstukken 1 en 3 en de rol die de betrokken organisaties KMar en politie (ZHP en VP) in deze spelen. De vreemdeling stroomt in vanuit de locatie van de politie of de KMar. Hij of zij wordt overgebracht naar een detentiecentrum alwaar het vertrekproces in gang wordt gezet (voor de betrokken organisaties in het vertrek- of terugkeerproces, zie hoofdstuk 4). Zodra het aannemelijk is dat de vreemdeling als gevolg van de gezamenlijke inspanningen van de ketenpartners op korte termijn terugkeert naar het land van herkomst, dan wel een ander land waar toegang is gewaarborgd, wordt hij of zij overgeplaatst naar een uitzetcentrum (UC).

Lijst met afkortingen

AA	Algemene Asielprocedure	POL	Procesopvanglocatie
AC	Aanmeldcentrum (asiel)	REAN	Return and Emigration of Aliens from the Netherlands
AI	Arbeidsinspectie	RvS	Raad van State (de Afdeling)
AMV	Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling	RVT	Rust en Voorbereidingstermijn
AVRD II	Assisted Voluntary Return from Detention II	SIOD	Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst
AZC	Asielzoekerscentrum	SVB	Sociale Verzekeringsbank
BZK	Binnenlandse Zaken	TK	Tweede Kamer
CO	Centrale Opvang	UC	Uitzetcentra
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers	UWV	Uitvoeringsinstituut
COL	Centrale Ontvangstlocatie		Werknemersverzekeringen
DBV	Directie Bijzondere Voorzieningen	VA	Verlengde Asielprocedure
DGVz	Directeur-generaal Vreemdelingenzaken	Vb2000	Vreemdelingenbesluit 2000
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen	VBL	Vrijheidsbeperkende Locatie
DT&V	Dienst Terugkeer en Vertrek	VVA	Verblijfsvergunning Asiel (Bepaalde en Onbepaalde tijd)
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens	Vovo	Voorlopige voorziening
EU	Europese Unie	VP	Vreemdelingenpolitie
HVT	Havengerelateerd vreemdelingentoezicht	VRIS	Vreemdelingen In de Strafrechtketen
IBS	Inbewaringstelling	VW2000	Voorschrift Vreemdelingen 2000
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst	VVR	Verblijfsvergunning Regulier (Bepaalde en Onbepaalde tijd)
IOM	Internationale Organisatie voor Migratie	Vw2000	Vreemdelingenwet 2000
JJI	Justitiële Jeugdinstelling	Wav	Wet arbeid vreemdelingen
KMI	Ketenmanagement Informatie	ZHP	Dienst Zeehavenpolitie
KMar	Koninklijke Marechaussee		
LP	Laissez-Passer		
MTV	Mobiel Toezicht Veiligheid		
MVW	Machtiging Voorlopig Verblijf		

Dit is een uitgave van:
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011 | 2500 EZ Den Haag
www.rijksoverheid.nl/bzk

Maart 2012 | Publicatienr: B-12521